

que ecclesia non consecrat hac die corpus domini. cuius dominus dixit. Hoc facite in mea commemoratio-
nem. Et in gabilon. psalms dicit quod nulla dies
excipit. quod non per viventibus deprecetur. Preterea
cum christus imolatus hac die et sabbato conue-
nit in sepulchro. et discipuli tota nocte se-
querentur usque in diluculo in tristitia transsege-
runt. rationabile videtur ut hac die corpus
domini perficeretur. et inde usque in primam sabbati
iugis silentio consopiti a sacri altaris misterio
vacarent. Rursum ad hunc multiplex ratio red-
di potest. Prima est. Dominus non per diem quod patere-
tur accipiens panem et calicem benedixit. deditque di-
scipulis suis dicens. Hoc est corpus meum. hic
est calix meus. Et tunc imolatus est in manibus
suis. De qua imolatione subiunxit. Hoc facite
in mea commemoratio. Illa igitur die. scilicet feria
quinta non est omittenda cum sit firmiter iniuncta
Sexta vero feria est dies secunda. quod velut in
monumento quiescit. Sabbatum tertia quod ve-
lut a morte resurgit. resurrexit enim ante diem.
triduum ergo dominice mortis quod perfici nequit eo re-
spectu quod ipse est a iudeis trucidatus. eo trans-
ponitur quod suis ipse manibus immolatus. cuius
quod rei illud magnus est indicium. quod in nocte ce-
ne luminaribus extinctis vigilias celebrat.
Sicque fit ut in quinta feria quasi sexta in dupli-
cata manna colligatur. quoniam in hac die quasi in sabba-
to non inuenitur. Secunda ratio est. quia ecclesia corpus
illud quod flagellum et spinas et contumelias ista
die reuera affectum est. non dicitur cum missarum so-
lennius consecrare. quoniam veniente veritate dicitur
cessare figura. Tertia ratio est. quia ablata est
hostia de manibus christi et nostris. Non ergo sa-
crificent amici dum trucidantur inimici. Sed tamen
quia spiritus iudicem communione. et spiritus est tempus com-
municandi. sacerdos ipsum corpus recipit in ho-
stia a die antecedenti resuata. Quarta ratio est
quoniam hac die velum templi scissum est. et cor-
nua altaris transversa sunt. et ita non habemus
ubi corpus christi perficiatur. Quinta est.
quia. scilicet recessit et sublatum est verus sacerdos
id est christus sponsus ecclesie. descendit enim ad in-
feros. Sextam rationem ponit Innocentius
papa dicens. quod ideo in die pasce et in sab-
bato sancto sacrificium non celebratur. quia constat
apostolos istis duobus diebus in merore et tri-
sticia fuisse. et se propter metum iudeorum oc-
cultasse. Missa enim quod in ipso sabbato cele-
bratur non ad ipsum sabbatum sed ad diem pertinet
subsequentem. ut infra dicitur. Septima ratio

est. quia moyses ait. Vos tacebitis. et alius
scilicet christus pugnabit per vos. Torcular ei
calcauit solus. Cum igitur hac die non sit cor-
pus domini conficiendum. ad hanc diem refer-
uandum est. Hec sexta feria et ab ista om-
nes alie sexte ferie privilegiate sunt propter
christi passionem. sicut et a sequenti domini
ca omnes alie dominice propter eius resurrectio-
nem. Sunt autem huiusmodi sexte ferie sex privile-
gia. scilicet christi immolatio. inferni spoliatio. mor-
tis concussio. humani generis redemptio.
paradisus apertus. et scripturarum manifestatio
In pasce uno solo cibo vescimur. quia
christus ea die unum solum vicem latronem sibi in-
corpavit dicens. Hodie mecum eris in pa-
radiso. Unde ipse dixit. Singulariter suus
ego donec transeam.

De sabbato sancto pasce.

Sequitur videre
de sabbato sancto pasce. Sane
sicut de operibus creationis mun-
di in sex diebus completis in septima requi-
euit ab omni ope quod patrarat. sic et in se-
xta etate recreationis opibus consummat
iuxta quod dominus in cruce pendens dixit. Con-
summatus est. in septima etate requieuit
Cum enim anima eius passibilitatem corpo-
ris exiit quodammodo requieuit. et propterea in
sepulchro dormiuit. Ideoque dies ista sab-
batum appellatur. quod requies interpretatur.
ut dictum est in phemio secunde prophetie. Quod
anthonomasice sabbatum sanctum dicitur. eo
quod ut promissum est significat requiem christi
ab ope creationis in fine sexte etatis. vel pro-
pter requiem christi. in cuius morte sanctifi-
cati sumus. Dicitur etiam sanctum propter
baptismum. quod fit in die ista in qua nova ec-
clesie populus sanctificatur. Hec autem dies sicut
et precedens nullum habet officium diuinum
in qua constat apostolos fugisse et in merore fuisse.
Nam officium quod cantatur est noctis di-
ei dominice. scilicet de resurrectione. non de sabbato.
sicut et pertinet in sabbatis quatuor temporum
Quod apparet ex eo. quia dicitur in cerei benedictione
Hec est nox etc. Et in collecta missae dicitur.
De qua hanc sacratissimam noctem etc. Unum an-
tiquis totum officium de nocte dicebatur. et ad-
huc in plerisque locis fit. Prius ad notandum quod ca-
thecumini quod est ipsum officium sepulti cum cri-
sto per baptismum resurgunt cum ipso Secundo propter

Equit videre

siue adam trāsitur⁹ erat de luce & tutuz in tenebras viciozuz. siue q⁹ hō a die padisi descēderet ad noctē inferni. **S**3 in resurrectione nocte artificialiter fecit dñs. vt nox reciprocādo pcederet diē in signū reparationis scōi ade. q⁹ nos p suā resurrectionē de pctor tenebris reparauit ad lucez. **U**nde apls. **N**ox pcessit dies aut appropinquit. **S**eriatim igif h⁹ diei officiū psequentes dicem⁹. **P**rio p quē. quō & qre agni de cera hac die fiant. **S**cdo de bñdictōe cerei **T**ertio de lectōib⁹ & tractib⁹. **Q**uarto de bñdictōe baptismi siue fontū. vbi etiam agif de cereis cathecuminoz. **Q**uinto de baptismo. vbi etiā agif de vestib⁹ q⁹s neo phici octaua die deponūt. & de patrinis. **S**exto de pfirmatiōe. **S**eptio de missa.

In pmiss itaq⁹ hac die acoliti ecclē romane faciunt agnos de cera noua bñdicta. v⁹ de cera cerei pascal⁹ anni pcedentis admixto chrismate. qui in sabbato in albis in ecclā p dñm papā p⁹lo distribuunt. **A**gni isti significāt agnū illū immaculatū q⁹ tollit peccata mūdi. **C**era significat ei⁹ hūanitatē. sicut. b. **G**reg⁹. dicit. **A**el in cera. diuitas in humanitate. **A**pis qdem q⁹ opaf⁹ cerā cū melle nulla re soluit libidine. & btā xgo eū q⁹ est deus et hō pcepit sine virili semie. **I**n cera admiscet oleū seu chrisma. q⁹ dñs n⁹ plen⁹ ē misericordia. q⁹ p oleū designat. **I**n octaua distribuunt. q⁹ in octaua resurrectionis dñs suis p⁹mia distribuit. **R**ursus agn⁹ i agno cereo pfigurat⁹ & in pasca imolat⁹ ad memoriā reducif. cui. b. **G**reg⁹. oleū infundit instituit. qm pascal agni mysteria reserauit. **H**i etiā cerei agni figurant agnos nouellos. de q⁹b⁹ ecclā cātat in sabbato in albis. **E**t ideo qñq⁹ in illo sabbato fiunt. qd etiā vsus ap⁹licus docet. qm in dñica tunc sequenti dño papa volente mēfaz intrare & p⁹us agnos cereos capellanis & familiaribus suis distribuere. vn⁹ acolit⁹ solenniter portās & p⁹sentans sibi agnos ipos. dicit sibi alta voce. **D**ñe dñe dñe isti sunt agni nouelli q⁹ annūciauerūt allā. mō venerūt ad fontes zē. **H**i agni a fulgure & tempestate fideles & credētes defendūt ppter x⁹utē psecratiōis & bñdictōis. **S**ane p⁹m q⁹rundā ecclāz p⁹suetudinē cere⁹ bñdictus distribuif in octaua pasce p⁹lo ad suffumigandas dom⁹. ad significādū q⁹ in vltia resurrectione x⁹s fidelib⁹ in p⁹mio tribuetur ad qd ex⁹p⁹s⁹ius significādū romana ecclā agnos facit supradictos.

Ecclādo loco pascal⁹ cereus bñdictur. **C**irca qd sciendū est q⁹ i p⁹ncipio officiū totus in ecclā d⁹ignif extinguif. & nouus de lapide pcusso cū calibe vel ex cristallo soli obiecta debet elici & de sarmento foueri. **I**gnis ver⁹ veterē significat legē. cuius figure in morte ch⁹risti cōplete fuere. & iō velut extincte cessare debuerūt. sed de lapide. i. de x⁹po q⁹ ē lapidis angularis q⁹ x⁹b⁹e crucis pcussus spiritū sanctū nob⁹ effudit. vel de cristallo infolēz & lunam mediāte. i. de x⁹po q⁹ fuit mediator inter deū & hōiem. q⁹ sicut ipē testatur ignem in terram mittere venit. nouus ignis elici⁹. dū p eius passionē v⁹ resurrectionem spū sanct⁹ nob⁹ infundit. cui prebet alimēta sarmētū. i. x⁹s q⁹ est vit⁹ vera

Cristallus q⁹z plucida est x⁹pi hūanitas resurrectione splēdidissima. **A**d h⁹ nou⁹ ignis iō bñdict⁹. vt sicut ille q⁹ est lumē indeficiens. illuminās omnē hōiem venientē in hūc mundū. igne illuminauit moysen. ita illumiet sensus & corda n⁹ra vt ex his tenebris ad lucē & vitā eternā mereamur puenire. **N**ec est vana religio solēni pcellōe ad hui⁹ ignis bñdictōz exire. i. q⁹ meminisse debem⁹ exeundū nob⁹ esse ad illū quem iudei ex castra eiecerūt. **E**xeamus inquit apls ad eum ex castra improprium eius portātes. **E**t bñdicim⁹ illū cūz cruce & aq⁹ vt nos in passione ei⁹ p quē spū sanctuz accipim⁹ lotos esse significemus. **R**ursus extinctis ecclē luminarib⁹ & igne de petra cum calibe excusso. ignis aq⁹ aspergif bñdicta. q⁹ extinctis apostol⁹ qui lux mūdi a x⁹po dicti sunt. de x⁹po petra excussus est ignis charitatis cū calibe lancee vulnerātis. dum sanguis & aq⁹ de eius corpore sacro emanauerūt. a q⁹bus efficacā habent sacra. q⁹bus mediantibus in amorē domi inflammamur aq⁹ gratie pfusi. **E**t attende q⁹ sicut his singul⁹ dieb⁹. i. cena dñi parascēue & sabbato sancto ignis extinguit⁹. sic volunt qdam vt etiā in eis nouus ignis i memoriā passionis vt p⁹dicim⁹ accendat. **S**ubsequentē bñdict⁹ cereus ex institutione **R**ozimi & **T**heodozi p⁹mi pape. **S**3

beatus Ambro. bñdictiōem dictauit. q̄q̄
Aug. et **Petr.** diaconus monach⁹ cassi-
 nen. alias bñdictiones dictauerit q̄ in vsu
 non sunt. Bñdicif autē iō. qm̄ ex simplici
 sui natura absq̄ bñdictiōe non pōt transi-
 read significatiōez mysterij colūne ignis.
 de q̄ iam dicef. Bñdicif etiam pp̄t glām
 resurrectiōis ei⁹ quem et p̄r bñdixit. et qz
 p̄ ip̄m ipe x̄p̄us visibiliter ad memoriā re-
 ducif. Bñdicif q̄dem etiā p̄sente ep̄o vel
 sacerdote a diacono q̄ est minoris ordinis
 qz x̄p̄s resurgens a mortuis p̄mu⁹ marie
 magdalene se manifestans voluit p̄ debi-
 liorem serum glām sue resurrectiōis apl̄is
 nūciari. vt sicut nostre mortis initiū p̄ mu-
 lierem in mundū intrauerat. ita et rapara-
 tionis initiū p̄ mulierem nunciaret. Ad h̄
 diaconus bñdicēs cereū significat euāge-
 lij p̄dicatōem. q̄ x̄p̄m p̄ nob̄ passiōis vio-
 lentia corporaliter extinctū: debz laudū bñ-
 dictionibus p̄dicatō. resurrectiōis lumī-
 nosa gratia reddere illustratum. Qui dal-
 matica induif. qm̄ debet esse celesti puer-
 satione adornatus quā dalmatica ip̄a de-
 signat. Porro cereus sup̄ colūnā illumia-
 tus significat p̄mo columnā ignis que p̄e-
 cedebat in nocte p̄lm̄ isrl̄. extinctus x̄o si-
 gnificat columnā nubis q̄ p̄cedebat in die
 p̄ma q̄dem de nocte illuminās. et secunda
 de die refrigerās. in q̄ spūssanct⁹ significa-
 batur. tenuit q̄dem in nob̄ colūnā nub̄ fi-
 guram humanitatē. et colūnā ignis figurā
 diuinitatis. Recte autē cere⁹ colūnā signi-
 ficat. Nam illa p̄cessit p̄lm̄ ad mare rubz
 in quo baptizati sunt. iste x̄o p̄cedit neo-
 phicos ad baptisimū. Item illa p̄cessit po-
 pulum vsq̄ ad terrā p̄missiōis. iste x̄o p̄-
 cedit septem dieb⁹ neophicos ad fontes.
 dñs nos p̄cedit vt paret nob̄ viā vsq̄ ad
 patriā. q̄ post finem hui⁹ vite que septena-
 rio reuoluit nob̄ p̄mittif. Et nō qz nec in
 prima nec in scda mansione colūnā p̄cessit
 p̄lm̄ sed in tertia. Prima māsiō fuit in ra-
 mathe. secunda in segor. tertia in ethan.
 Ramathe interpretat commotio tinee. Se-
 gor tabernaculū. Ethan firmū v̄l p̄fectuz
 vel signa ei⁹. Betres mansiōes his tribus
 diebus dñi coaptant. s. dieb⁹ passiōis. se-
 pulture et resurrectiōis. Nam in die passi-
 onis fuit dñs q̄si in ramathe. i. in cōmoti-
 one tinee. vicz in cōmōtione iudeorū. qui

ad modū tinee vestem inconsutilez dñi. i.
 eccle vnitate. imo et ip̄m demoliri nisi sūt.
 Sed de hac mansiōe q̄si exiuit cum obiit
 et venit in segor. i. in tabernacula cuz in se-
 pulchro latuit. et tanq̄ fortis miles fortēz
 diaboli ligando vasa ei⁹ diripuit. Taber-
 nacula em̄ militariū sunt. Sed de hac mā-
 sione exiuit cū surrexit et intrauit in ethan
 qd̄ interpretat firmum seu p̄fectū seu signa
 eius. qz ipe resurgens a mortuis iā nō mo-
 ritur. mors illi vltra nō dominabit. tūc si-
 gnaculum suis fuit cū ipe eis glōsus appa-
 ruit. et eos tanq̄ colūnā ignis illuminauit.
 Scdo cereus sup̄ colūnā significat x̄p̄m
 q̄ nos in hui⁹ mudi nocte illuminat. et i die
 a viciorū incentiuo refrigerat. vt p̄missuz
 est. Recte q̄dem cereus x̄p̄m significat p̄-
 pter tria q̄ in eo sunt. lichinū nāq̄ animā.
 cera corpus. et lumen diuinitatē significat.
 Tertio cereus renouat⁹ et illuminatus p̄
 bñdictionez. significat nouā x̄pi doctrinā
 q̄ est in nouo testamento. s. Pandatū no-
 uum do vob̄. Vel nouam grām q̄ nox do-
 minica singularit̄ illustrata est. vicz chri-
 sti resurrectiō. q̄ resurgēs a mortuis appa-
 ruit in carne glōziosus et splēdore diuini-
 tatē illuminat⁹. Huius em̄ cerei cerā apes
 mat̄ sine concubitu eduxit. Et x̄pi carnez
 x̄go maria concepit et peperit. et deū in car-
 ne quasi mel in cera p̄ferēs inuolata per-
 mansit. Incipit autē cerei bñdictio. Exul-
 tet iam angelica turba celozū et c. Be b̄ em̄
 est exultatio qz extraxit suos de inferno. et
 de eius victoria. Ascēdit em̄ sup̄ occasuz
 dñs nomen illi. Et p̄mo salutat populū di-
 cens. Dñs vobiscū. vt illum reddat beni-
 uolum et attentū. **Leterum** lumen cerei
 seu eius signatio duplex est. significat em̄
 spūssanctū. quo x̄p̄s plenus fuit. et glām
 resurrectiōis eius. Scdm̄ p̄mu⁹ mysteriū
 in q̄busdam eccl̄is cereus a p̄ncipio bene-
 dictiōis accendit. qz x̄p̄s ab initio sue cō-
 ceptionis spūssancto fuit repletus. Et ver-
 ba benedictionis in h̄ consonare vidētur.
 Nam statim circa p̄ncipiūz dicif. Gaude
 at se tellus tantis irradiatam fulgoribus.
 Et postea subdi⁹. Letet mater eccl̄a tan-
 ti lumis adornata fulgorib⁹. Et postea di-
 aconus rogat circūstātes cū eo misericōdiam
 dñi inuocare ad tam miram hui⁹ luminis
 claritatez. qd̄ licet de signato intelligat. s.
 dd

de xpo conueniens tñ videt vt r ipsam si gnans ei aliquo mō put fieri pōt cor respō deat r eius similitudinē gerat. **Quantum** ad alterū xō mysteriū vicz q lumen glāz resurrectiōis significat. in qbusdaz ecclīis illuminatio cerei vsq post appositōz incē si deferet. **Infigit** em̄ ipi cereo diacon⁹ qñ qz grana thuris in modū crucis cuz dicit. **Suscipe** sancte p̄r huius incensi sacrificiū vesptinuz. **Siqdem** passio saluatori reue ra fuit sacrificiū vesptinum legis. iuxta il lud. **Elevatio** manū mearū sacrificiū ve spertinum. qz fuit in vespa mūdi. i. i sexta etate factum r in vespa diei. **Que** grana thuris designant aromata q mleres eme runt vt vngerent crucifixū. **Emerunt** em̄ ad istam aromata vespe sabbati. qz sabba to siluerūt ppter festum sabbati. **Et** osten dit ecclā se illam deuotōz habere i aroma tibus virtutum. **Vel** qñqz grana significāt qñqz plagas in cruce receptas. **Post** hoc aliquantulū inferius sit cerei illuminatio qz post passionē secuta ē resurrectiōis glā. **Et** lucet cathecuminis añ baptismum et post vsq ad octauas. ad notandū q xps lucet ecclē vsq in diem iudiciū. de quo r q re candela ex q cereus illuminat affigitur in capite sp̄pentis. in summitate baculi for māt. dicit sub ti. de septem dieb⁹ post pa sca. **In** cereo etiam affigē tabla seu carta scripta que significat tabulam in q pilatus scripsit. **Iesus nazareus rex iudeorum.** quaz vidimus parisiis in capella illustri regis francozū. vna cum spinea corona. r ferro r hasta lancee. r cū purpura q xpm induerūt. r cum sindone q corpus xpi fu it inuolutum. r spongia r ligno crucis. et vno ex clauis r alijs reliquijs multis. **Et** cum cereus xpm significet. merito i dicta tabula inscribit̄ annus domi tunc currens cum eis incarnatione. qz in cereo notat̄ q xps est annus antiquus r magn⁹ plenus dierū. de quo in octaua pte sub ti. de año solari dicit. **Ideo** aut̄ xps annus dicit̄. qz si cut in año dierū habet mltitudo fructuū. ita in xpo fuit r est mltitudo omniū bono rum fructuum. **Habet** em̄ xps suos men ses vt sunt. xij. apostoli. r suos dies vt sūt oēs fideles. r suas horas vt sunt neophi ci. **Scribit̄** etiam in ipa tabula annus ab origine mundi currens. ad notandū q ipa

se est alpha r o. **Scribunt** etiā ibi indicio vel hera vel epacta. de qbus sub dictori. de anno solari dicit. ad notandū q hoim actiones r tempoz successiones p dei dis positionem ordinant̄. **In** qbusdam ecclē sijs addit̄ alter cereus minor. **Prim⁹** ma ior consecrat̄ in psonaz xpi dicentis. **Ego** sum lux mūdi. **Alter** in psonam aplozum. qbus ipse dñs inq̄. **Vos** estis lux mundi. **Alterqz** cereus p̄cedit cathecuminos ad baptismū. r apostoli nos ad terrā pmissi onis. **Item** xps p se illuminat ecclām illu minat etiam illam p aplos. quozū p̄cepta diligēti intueri r obſuare debemus. **Ad** ostendit̄ ex illuminatiōe aliozū cereozū q ab illis duobus illuminant̄. **In** plerisqz ecclēsijs duo alij parui cerei accendunt̄ a maiori. r statuunt̄ vnus ab vna pte cerei bñdicti. alius ab alia q significant sanctos veteris r noui testamēti. q p xpm illumia ti sunt. vel doctrinā aploz r pphetarum q cum xpo concordāt. **Illi** aut̄ r cetera ec clēsie luminaria ex igne maioris cerei accē dunt̄. ad figurandū q ignis spūs sancti a xpo p̄cedit. r q nō solū pphete r aposto li q p duos cereos significant̄. verū etiam omnes ecclē fideles a xpo illuminati sunt qui idō sunt duo. tum qz apostoli bñi et p̄dicandum missi sunt. tum qz discipuli et alij illuminati a xpo gemina charitate fer uent. r tam xbo q exemplo lucēt. **Possūt** etiā ipi duo cerei cathecuminos signifi care. q a lumine maioris cerei accenduntur qm a lumine xpi oportet cathecuminos il luminari. **Lumē** qdcm xpi ē ei⁹ glā et do ctrina que p sequentes lectiōes intelligū tur seu insinuant̄.

Tertio loco circa lectiones r circa tractus sciendum est q lectiōes q xpi glām r doctrinā significant̄. id circo carent titulo. qz cathecumini nondū sunt ciues hierlm. r scripturas ignorant. r nomia ciuiū ignorant. **Uñ** si eis nomina rent̄ nomia doctorū veteris vl noui testa menti forte potius ptemnerent qz venera rentur. **Carent** etiā titulo. qz xpus caput nostrū nondum redditū est nob. **Legunt̄** qz sine tono. qm in eis insipientes r cathe cumini simplices instruunt̄. **Lectōes** aut̄ in qbusdam ecclēsijs legunt̄ qtuor. in qui busdam sex. in qbusdam. xij. r in qbusdaz

viginti quatuor. Qui quatuor legunt ideo faciunt. qz doctor cathecuminoz d3 esse co-
nuatoz eoz. debet em eis parare puiuiū
in mensa sacre scripture q p mensam q i ta-
bernaculo dñi fuit significat. q quatuor pe-
des habuit. qz sacra scriptura quatuor mo-
dis exponit. viz historice. allegorice. tro-
pologice et anagogice. qd pleni dictū est
in phemio huius libri. **Prima lectio.** In pñ-
cipio creauit deus celū et terrā. q est **Gen.**
i. c. historiā monstrat. **Ad istam enī facta**
sunt q ibi dicunt de creatioe celi et terre. et
aliaz rez. de h oie q factus est ad imagiez
et similitudinē dei. et sic de alijs. Scda le-
ctio. f. Factum est in vigilia rē. q ē **Ero.**
xiii. c. pñet ad allegoriā. Tertia. f. App
hendent septē mleres rē. q est **Esa. iiii. c.**
ad tropologiā. Quarta. f. hēc est heredi-
tas suoz. q est ibidem. ly. c. ad anagogiā
put infra patebit. Verū si diligēt atten-
dere volumus. pma lectio et scda taz ad p
mū q ad secundū pedē pñent. tertia po-
tius ad secundū q ad tertiū. Prīa pñet
ad secundū pedem sicut ad pñū. Nam q i
ea historice dicunt allegorice exponūtur.
Verbi grā. Factus est hō. i. xpūs ad ima-
ginem et similitudinē dei. masculū. i. xpm
et feminam. i. ecclām creauit eos. Ut etiā
partim ad secundū. partim ad tertiū refer-
tur. qz opa sex dierū coaptant opibus lu-
cis spūalis. q interius reformamur et illu-
minamur. Nempe op pñe diei fuit lux
q significat illuminatio fidei. Op pñe diei
diei fuit firmamentum. qd diuidit aq̄s su-
periores ab aquis inferiorib. Hoc est fir-
mamentū sacre scripture. qd diuidit aq̄s
superiores. i. angelos q eo nō indigent ab a-
quis inferiorib. i. homibus q eo indigēt.
Opus tertiū diei fuit segregatio aquarū
ab arida. i. segregatio eozū q dediti sunt
fluxui carnaliū voluptatum. et q quemad-
modū aque se et alios quatiūt. ab his qui
ad modum aride sitiūt fontem aq̄ viue vt
possint fructificare dicentes Sitiuit anima
mea ad deū fontez viuū. Quarte diei op
est creatio luminariū in firmamento. Hēc
luminaria sunt doctores. q inherentes fir-
mamento sacre scripture inferiorib lumi-
nescent. Quinte diei op est creatio
piscium et auū ex aquis. p que intelligūt
renati ex aquis baptismatis. quozū qdaz

bñficio baptismatis vtunt ad modum pi-
scium vt paruuli. qdā xō alis gemine cha-
ritatis ad instar auū volant ad supiora.
vt boni adulti. **Un in pma lectōe d3. Spi-**
ritus dñi ferebat sup aq̄s. f. baptismi. In
aq̄s em remanent pisces. i. curiosi. Aues
xō. i. baptisati ad celestia volāt. Sexte di-
ei opus est creatio animalū de terra. Si q̄
dez terra caro nostra est. ex qua creantur
animalia cū ex ea pcedūt opa viua. et ita in
terioz hō noster reformat. vt in eo imago
et similitudo dei relucent. Em qd dictū est
ibi. Factus est hō ad imaginē et similitudi-
nem dei. Rursus p pñā lectiōz instruunt-
tur baptizandi ne credāt manicheis q di-
cunt omia h visibilia a rege tenebrarū fo-
re creata. Post istā pñā lectiōz nullū seq̄-
tur canticū. Sunt em quatuor cātica sicut et
quatuor lectiones. Post duas pñas sequit̄
vnū canticū. post tertiā vnū canticū. et p
ultimā duo cātica sequunt̄. Post pñaz
gnon sequit̄ canticū. qz in eo agit̄ de pñio
homie q creatus deū nō laudauit. sed pec-
cavit. et in eo omēs peccauerūt. iōq pot̄
deberet sequi luctus q̄ canticū. qd est ex-
ultatio mentis habita de eternis. Qz xō
pñus hō p oblectamēta peccati a glā cecī-
dit et ad eam redire possum? si ratōe ptra-
peccatū steterimus. idcirco orat sacerdos
statim post lectōz dicens. De q̄ hōiez mī-
rabiliē creasti et mirabilius reformasti. da
nōb q̄ oblectamenta peccati mētis ratiōe
pñstere. vt ad eterna gaudia puenire me-
reamur. Et in eo etiā q ip̄e dicit q hōiem
mirabiliter creasti et mirabilius reforma-
sti. innuit q in pñe lectione historice
agit̄ de homis creatioe. et allegorice de e
redemptione. i. de illo p quem facta est re-
demptio. In scda q̄z lectione est historica
narratio. sed ip̄a pñet ad secundū pedē
mensē. qz qd ibi historice dicit̄. allegorice
intelligit̄. Nam sicut in mari rubro s̄mer-
sis egyptijs liberati sunt hebrei. ita in ba-
pismo submersis vicijs et peccatū liberaf
pñus dei. Unde post illā lectōz sequit̄ cā-
ticum leticie et exultatiōis vicz. Cātemus
dñō. **Ero. xv. c. in quo exultat pñs xpīa-**
nus. q a spūalibus egyptijs p baptismū
est liberatus. sicut iudei a corpālib. et iō
sacerdos orat vt dñs ad salutē gētiūz ope-
retur in aquis baptismatis mysteriū quo

ipse porrem ipm ab egyptijs libauit. p egyptios qdem peccatores. p mare rubrū baptisimus intelligit. ex qbus egyptijs neq paruu neq magnus pmāsit. nec etiaz in baptismo magnū vel parū peccatū remanet. qd in pnia facile contingit. Recte igit subijcit canticū illud **Cantem** dñs. qz licet qdiu hō in peccato est deū laudare nō pōt. qz nō est speciosa laus in ore peccatoris. tñ cum liberatus est pōt cantare dñs pñm canticū. s. de liberatione sua. **Tertia** hō lectio q est de **Esa.** pñnet ad secundum pedem mēse. s. ad allegoriā. licz 7 ad triuz scz ad tropologiā vtiqz ualeat coaptari. in ea em pñnet sacra xpi 7 eccle. **Sacra** xpi ibi notat. **Apprehendēt septē mulieres virū vnū.** Septem mulieres sunt septem dona spūsancti in baptismo collata. que apprehenderūt vnū virū. i. xpm. vt i eo plene quiescerent. qd in alio hoie facē nō poterant vicijs 7 peccatis impediētibus. **Sequit** ibi. **Panem nostrū comedemus.** qd ad ipm spūsanctū cui? hō dōa sunt referē. Nam spūsanctū panē suū comedere 7 vestimentis suis coopiri. nihil aliud est qz ipm equalitatem patris 7 filij possidentem nullo indigere. **Postea** subiungitur. **Tantummodo inuocet nomen tuū sup nos** id est illi in qbus erit habitatio tua a noie tuo xpiani dicant. **Aufer obprobriū nrm** qd scz in alijs homib? passi sum? a qbus sepe p vicia 7 peccata expulsi sum? **Hec** ergo allegoria. **Moralit** aut p septē mulieres intelligunt homies septiformi gratia repleti. i. sapientes. intelligētes. consulentes. fortes. scientes. pñ. timorē dñi habentes. **Qui** apprehendēt vnū virum. id est xpm. ei p fidem 7 charitatē adherēdo. hi dicant qd in lectione ipa sequit. s. **Panem nostrū comedemus.** i. corpus tuū qd est noster panis. qz nob ad refectōnez datur. vestimentis. s. bonorū opez 7 frigus peccati operiemur. inuocet tantūmodo nomen tuū sup nos. vt vicia te xpiani dicamur. **Aufer obprobriū nostrū.** s. ne serui diaboli nominemur. **In eo** vō quodisqz si abluerit dñs sordes filiarū syon. 7 lauerit sanguinē hierlm de domo ei? in spū iudicij 7 spū ardoris. notat sacramētum ecclesie. **Per** sordes notat leuioza peccata. p sanguinē grauiora. **Leuioza** em pecca-

ta lauat dñs in spū iudicij. i. leuiozis cor/ rectionis. grauiora in spū ardoris. i. gūio ris satisfactionis. **Notat** igit in hō effectuz baptismi. qz dñs tam grauiora peccata q leuioza tollit p baptismū. **Post** hāc lectio nem sequit canticū qd est pñm canticū synagoge. s. **Facta** est vinea dilecto mea. **Esa. v. c.** Vineā em ad lram synagoga est sepes circa eā sunt obfuantie legales. turris in ea est tēplū. torcular altare olocau/ sti. **Et** in eis sacramēta eccle nihilominus intelligunt. Vineā em est eccleā q facta est in cornu illo. s. de quo scriptuz est. **Erexit** cornu salutis nob. hō cornu est xpus. et vinea facta est in loco vberi. **Xps** est locus vber. de quo dictum est. **Qd** os dei mons pinguis. Circa hanc vineā sepes est diuina pteccio. fossa timor domi. turris ipse xps. de quo dictum est. **Eso** nob domine turris fortitudinis. **Torcular** crux xpi. de quo scriptum est. **Torcular** calcaui solus. **Et** qz in lectione 7 cantico expmū sacramēta eccle 7 synagoge. idcirco sacerdos orat dicens. **Deus** q nos ad celebrandum pascale sacm vtriusqz testamenti pagis instruis. **Vtriusqz** testamēti dicit. vt notet vtriusqz sacramētū. **Et** subdit. **Da** nob intelligere misericordiam tuā. vt pceptōe presentium munerū firma sit expectatio futurorum. **Misericordia** domi quā nos intelligere optat. est remissio peccatorū in baptismo. **Presentia** igit munera sunt spūalia dona q in pñti pcepim. **Quarta** lectio est. **Hec** est hereditas fuorū domi et iusticia eorū apud me dicit dñs **Et** pñnet ad quartū pedem mēse. s. anagogem. **Nē** pe sicut ex pdictis patet in pma lectione instruit hō de sua formatiōe. **In** secunda 7 tertia de reformatiōe q fit in baptismo p ipm xpm. **Unde** iam non restat nisi q instruat cathecumini de vita beata et de bonis moribus p quos ad eam veniē. q i hac quarta lectiōe docent. **Pñdem** vita eterna est hereditas q fuis domi debet. 7 iusticia eorū est apud eū esse. **Nam** meriti eorū iuste debet. vt apud eum eternaliter qlescant. **Ea** vō que sequunt ad mores pñnet. vt illud. **Audite** audietes me. et comedite bonum. 7 delectabif in crassitudine anima vestra. **Per** bonū intelligit icus xps vel xbum eius quo omnia reficiunt.

Undenotans delicias aimenō carnis dicit. Delectabit in crassitudine aia vestra. Panlectōez sequuntur duo cātica in q̄bus dam eccl̄ijs. In ea em̄ agit de hereditate eterna. q̄ erit in duobus. i. in gl̄a aie ⁊ cor poris. sed puenientior est ratio. q̄ i ea agitur de duobus. s. de morib⁹ bonis. ⁊ vita beata. vt dictum est. **P**rimū canticū est sc̄z. **A**ttende celum. qd̄ est **Beuē. xxxij. c.** ad bonos mores p̄tinet. **A**n verba cātici huius vbi lectōnis in plerisq̄ respōdēt. In lectiōe em̄ dicit. **F**eriā vobiscum pactum sempiternū misericordias dauid fide lis. **E**t in canticō d̄z. **D**eus fidel⁹ ⁊ absq̄ vl la iniquitate. **E**t ibi dicit. quō descendit imber ⁊ nix de celo ⁊ illuc vltra nō reuertit. s. inebriat terrā ⁊ germinare eā facit. **H**ic dicit. **Q**uasi imber sup herbā ⁊ nix super fenem ⁊c. **E**t q̄ bona omia q̄ facim⁹ sunt ad dei gl̄am referenda. idcirco circa finez lectiōnis dicit. **D**ate magnificentiaz deo nro. **A**ttendēs x̄o sacerdos cathecumino rum aimos esse deuotos ⁊ ad baptisandū esse paratos. orat q̄ dñs q̄s aq̄ baptisma / tis abluit p̄tinua p̄tectōe tueat. **P**ostea x̄o sequit canticū in p̄sona cathecumino rum respondentū se affectare baptismū vt p̄ h̄ ad visionem dei pueniāt. **A**n can tat. **S**icut ceruus desiderat ad fontes aq̄ rum. ita desiderat aima mea ad te de⁹. **S**u per quo **A**ug⁹. dicit. q̄ h̄ in p̄sona cathe cuminoz dicit desiderantiū ad fontē ba ptismi puenire. sicut desiderat ceruus ad fontes aquarū venire. **P**ost exponit desi deriū suū cathecumini⁹ dicens. **S**ituiuit aima mea ad deū fontem viuū qñ veniā ⁊ apparebo añ faciem dñi. q. d. **S**i non in in gressu. si nō in p̄gressu. satibor tñ in puē tu. **H**oc desiderū p̄firmat sacerdos orās ⁊ dices. vt desiderijs celestib⁹ accēsi fontē vite sitiamus. **¶** **Q**ui aut̄ sex lectōnes le gunt h̄ faciūt. q̄ p̄ x̄pi passiōē ⁊ resurre ctiōem mūdus sex dieb⁹ p̄fectus. redēpt⁹. ⁊ reparat⁹ est. vel p̄pter senariū numerū q̄ p̄fect⁹ est. v̄l q̄ cathecumini ad sex ope ra miscēdie inuitant. **¶** **N**ūc tangam⁹ con suetudinem eccl̄az. xij. lectiōes legētium. qd̄ faciūt in honore. xij. ap̄loz. a q̄b⁹ post x̄pm ois doctrina xp̄ianitatis p̄cessit a q̄ cathecumini illuminant. ⁊ hi qñq̄ legūt sex grece ⁊ sex latine. q̄ x̄pus a iudeis ad

gentes trāstat⁹ est. **G**reca em̄ ⁊ latina lin gua sunt p̄ncipaliores inter alias. ⁊ p̄ eas apte totū genus oim gentiū reparatarum p̄ x̄pm intelligim⁹. **V**erū ⁊ si p̄missi legāt xij. lectiōes. non tñ cantāt nisi q̄tuor canti ca p̄dicta. **P**ost quartā nāq̄ lectōz cātant p̄mum canticū. post octauā secūdū. p⁹ vn decimā tertiū. post duodecimam quartū. **P**rima lectio est. In p̄ncipio creauit de⁹ celū ⁊ terrā. in q̄ hō ad imaginem dei fact⁹ doceat. **S**ed h̄ imago pene amissa p̄ pecca tum. restaurat⁹ p̄ baptismū. **A**n sequitur sc̄da lectio. **N**oe x̄o cū esset ⁊c. q̄ est **Geñ. v. in fine. et. vj. et. vij. et. viij. c.** in q̄ ostēdi tur q̄ oēs pierunt in diluuiō. excepti his q̄ in arca saluati sunt. **D**iluuiū est bapti smus. arca est eccl̄a. oēs em̄ q̄ extra eccl̄az baptizant⁹ p̄eunt. ⁊ illi soli q̄ sunt in eccl̄a merito saluant⁹. **E**t q̄ post baptismum d̄z esse paratus ad temptatōz. idcirco sequit tertia lectio. **T**emptauit de⁹ abraam. que est **Geñ. xxij. c.** in q̄ isaac legit⁹ a p̄re obla tus. ⁊ aries p̄ eo immolat⁹. ⁊ ita dei filius p̄ nob̄ oblatus est. sed nō ei⁹ diuitas. imo eius corpus p̄ nob̄ est immolatū. **E**t q̄ in passiōe domi maiorē efficacīā baptismus recipit. idcirco sequit quarta lectio. **S** factum est in vigilia matutina. in q̄ ostēdi tur q̄ in mari rubro submersi sunt egyptij ⁊ liberati hebrei. **S**acerdos em̄ est **M**oy ses. baptismus mare. cercus colūna ignis cathecumi egyptij. baptisati hebrei. **T**res p̄me lectōnes sumpte sunt de **Geñ. quar ta de Exo.** quam sequit canticū similiter de **Exo.** sumptum qd̄ est canticū victorie **Q**uinta lectio est. **H**ec est hereditas. sum pta de **Esa.** in qua agit de baptismo. ibi. **S**itientes venite ad aquas. vbi inuitant ad baptismū. **S**exta lectio est. **A**udi isra el. sumpta de **Baruch. c. iij.** **S**ed pueniē tius dicit sumi d̄ hieremia. q̄ q̄cqd̄ scrip sit **Baruch** ab ore **Hieremie** sumpsit. In ea agit de x̄pi resurrectiōe q̄ in baptis mi mersione significat. ibi. **P**ost h̄ in terra vi sus est. ⁊ cū homibus cōuersatus est. **S**e ptima est. **F**acta est sup me manus domi. sumpta de **Ezechiele. xxxvij.** in q̄ agit de generali resurrectiōe. cuius causa p̄cessit resurrectio x̄pi. ibi. **O**ssa arida reuiuiscūt **O**ctaua est. **A**pprehendēt septē mulieres virū ynū. sūpta de **Esa. iij.** i q̄ x̄ps ⁊ eccl̄e

sacramentū expmif. ⁊ etiam baptismū. ibi
Cum abluerit dñs sordes ⁊c. Post quaz
sequit canticū **Esa.** in psona ecclē. videli-
cet. **Vinea facta est. Zona est.** Dixit dñs
ad moysen. **Ero. xii. c.** in qua lb figura ag-
ni immaculati xpi passio p nob immolari
expmif. **Decima est.** Factū est xbum dñi
que est **Ione. iij. ca.** sub figura em̄ ione in
mare piecti ⁊ a cetō absorpti. ⁊ tertia die
euomiti. significat passio. sepultura ⁊ re-
surrectio xpi. **Undecima lectio.** Scripsit
moyses. ⁊ est **Deut. xxxi. c.** in fine. quā se-
quit suum canticū. **Attende celus.** in quo
pmittunt p̄mia renatis. qbus in lectōne
hereditas domi pponit. **Duodecima est.**
Nabuchodonosor. Dan. iij. c. in q figura
tiue ostendit q sicut angelus in camino i-
gnis flammā extinxit. ita spūsanct⁹ p ba-
ptismum flammā peccati extinguit. **And**
cathecumini baptismū desiderātes cātāt
canticū. Sicut ceruus desiderat ad fōres
aquare. quod sumptū est de ps. **Ad ora-**
tionem aut que post hanc lectiōem sequit
non dī. **Flectamus genua.** in detestatiōez
eius q nabuchodonosor rex in p̄temptū
dei coegit plm genua flectere ante statuā
auream quā erexerat. **Romani** xō di-
cuntur legere. **xxiij. lectiōes. xij. grece.** et
xij. latine. ppter causam scriptam sub sab-
bato q̄rte hebdomade aduentus. **P̄rio le-**
gunt. **xij. grece.** iuxta translatiōez septua-
ginta interpretum. que est autētica ap̄d gre-
cos. postea. **xij. latine.** iuxta nostram. ⁊ vt
significēt cathecuminos fundari supra fū-
damentum ap̄lorum ⁊ pphetarū. **Postea**
descendūt ad baptismum cum cāico. de-
bent em̄ esse fontes in ecclā ⁊ non alibi. qz
mater est ex q̄ noua pgenies generatur.
Quicūqz ḡ numer⁹ fuerit in lectiōib⁹. qua-
tuor tantū sunt cāica. **Est aut canticū san-**
ctorū intercessio facta p cathecumini vt
ecclesie iungant. sicut ⁊ cantus post bap-
tismum est gratiarū actio de p̄iūctis ⁊ inter-
cessio vt p̄seuerēt. **Ideo aut cāica cantā-**
tur. qz cathecumini quorū est huius diei
officiū futuri sunt in p̄rio de cetū centum
q̄draginta quatuor milia cantantiū canticū
nouū. **Cantant etiā ppter futurā renoua-**
tionem in verā innocentia q̄si iam factum
sit qd cito venturū est. **Ex psona em̄ eorū**
cātōres cāica canūt q̄ ceteri cātare neqūt

q̄si maculati itez post baptismū. **Vocant**
aut cāica qz cantant. vt qz libri vñ exce-
pta sunt cāica siue carmina vocāt. **De**
p̄mo scriptū est. **Tūc cecinit moyses ⁊ filij**
isrl carmen h̄ dño. **De scdo sic.** **Cātabo di-**
lecto meo canticū patruel mei. **De t̄tio sic**
Scripsit moyses canticum. **De q̄rto. ⁊ de**
omib⁹ dicit aug⁹. in p̄fatiōe canticū. **Si-**
cut ceruus. **Ideo quatuor cāica dicūtur.**
qz scripture quibus cathecumini instruitur
quatuor habent intellect⁹. **P̄rimū cant-**
icum h̄ intellectū historicū. scdm allegori-
cum. tertiū moralē. quartū anagogicum.
quoz vnumquodqz subdit lectioni in eo-
dem dogmate p̄sistenti. **Ac idō vltimis q̄**
tuor lectionib⁹ q̄ de bonis morib⁹ et cele-
sti patria disputāt p̄iūgun̄ duo cāica. q̄
de eadem materia loquunt. vt p̄missus ē.
Illud q̄z notabile est q̄ q̄tcūqz fuerint le-
ctiones sp̄ oratiōes sequētes ad lectiōes ⁊
tract⁹ respiciūt p̄cedentes. **Et est p̄poste-**
rus ordo. als em̄ p̄mo sacerdos orat. secū-
do legit lector. ⁊ exinde succinit cātōr. **Ihic**
xō p̄mo legif vt neophitis doctrina fidei
p̄ponat. **Scdo cantat in psona illorū vt**
cognoscat q̄ta sit deuotio. ⁊ hilaritas ba-
ptisandorū. q̄ cognita sacerdos orat confi-
dens. vt eorū deuotio nō deficiat. ⁊ incre-
menta suscipiat. **Et sicut in lectiōib⁹ tituli**
suprimunt. sic eadem ratōe oratiōib⁹ dñs
vobiscū subtrahit. **Et nō q̄ in h̄ officio le-**
ctiones sunt q̄si spes magistrorū. cāica q̄si
beniuolentia auditorū. orō sacerdotis ⁊ re-
spōsio plī. s. amē. sunt q̄si p̄firmatiōes be-
niuolētie p̄cedēt. **Itē hodie in lectiōibus**
⁊ letanys senes p̄cedunt ⁊ iuuenes subse-
quunt. vt infra dicit.

Quarto loco de b̄ndictiōe fontiu
seu baptismi dicturi p̄mittimus.
q̄ ideo fit hac die baptismus. qz i
eo conlepti sumus xpo. ⁊ ppter h̄ etiā
baptisandus ter immergit. put infra di-
cetur. **Scdo ideo qz baptismus partim a**
passione ⁊ p̄tim a resurrectione vim suā ac-
cipit. a passiōe ablut⁹ a peccatis. a resur-
rectione gr̄e innuat⁹. **Tertia ratio.** qz sic
dñs tunc libauit antiq̄s p̄res a carcere in-
fernali. **Ant̄ Esa.** habitātibus in regione
ymbre mori lux orta est eis. ita ⁊ hac die
liberant a peccato originali. **In fontium**
b̄ndictiōe ⁊ in cathecuminozū immerfione

qdam vtunt simplicibz et lineis indument
ppter rationes scriptas in pma pte sub ti. de
altaris dedicatōe. De letania q in benedi
ctiōe baptismi dicit infra dices. **In bñ**
dictiōe baptismi sunt sex. qm sacerdos o
rat. aqua manu tangit. vocē mutat. cere
immergit et alij cerei illuminant. isufflat
sacerdos et crisma miscet. **Primo ergo**
orā deū ptem. et p ihm xpm implozat spi
ritum sanctū. vt in fontes descēdat. idōq
in modū oratōis legit. s an oia ab astanti
bus sibi captat beniuolentiā salutādo eos
dices. **Dñs vobiscū. et illi rñdēt. et cū spū**
tuo. q. d. **Dñs sit tecum in tanto sacramē**
to pñciendo. qz sine eo nil potes. **Postea**
sacerdos alloquit dñm. qñ lōge positum
rogās vt velit adesse pñs dices. **Om̃ps**
sempiternē de. adesto magne pietatē tue
mysterijs. adesto sacramenti. **Et qz vi**
detur sacerdoti qz insufficiēs sit et indign
ad inuocandū tam magnū dñm. iō iteruz
circūstantes monet et voces mutans dicit
Sursum corda. et ipsi rñdēt. habemus ad
dñm. **Iterū qz dñs dicit adhuc te loquē**
te ecce assum. intelligēs iam dñm esse pre
sentē. monet alios secū grās ei agē dices.
Grās agam? dñō deo nrō. et ipsi respōdēt
dignū et iustum est. **Postea sacerdos dñō**
tāq pñti familiarē loquēs dicit. **Vere di**
gnū et iustū est equū. **Et postea addit**
Qui inuisibili potētia tua sacramentoz
mirabilis oparis effectū. **Postea poit duo**
in qbus signat est baptismus. **Primū in**
exordio mundi nascēt. **Secūm in purga**
tione mūdi nocētis. **Primū est cū dicit.**
Deus cui spūs ferebat sup aquas vt iaz
tunc inter ipa pñordia mūdi x̃tutem san
ctificatōis aquarū natura concipet. i. con
ceptura significare. **Secūm cū subiungit.**
Deus q nocētis mundi crimina p aq̃s ab
luens regeneratōis speciē in ipa diluuij
effusione signasti. vt vnus eiusdemqz ele
menti mysterio. et finis esset vicij et origo
x̃tutis respice in faciē ecclē tue. **Et ter**
minat hanc oratōē. vt tue maiestatis im
perio sumat vnigeniti tui grām de spūs san
cto. **Deinde ter tangit aquā manu Pri**
mo diuidēs aquā in modū crucis. p quaz
vt pñsum est baptism⁹ maxie efficaciaz
bz recipit. vt aq̃ spūs sancto fecundē. et
spūs immūndus expellat. **De fecūdatōe**

dicit. **Qui hāc aquā regenerādis hoibus**
pparatā archana sui lumis admixtiōe fo
cūdet. **De expulsiōe dmonis dicit Pro**
cul g iubente te dñe ois spūs immundus
abscedat. **Et vsqz ibi. Nō inficiēdo corrū**
pat. **Secūdo aquā manu tangit. vt eā p iuo**
catiōem sancte trinitatis muniat. ne hosti
ab illa expulsus redeundi habeat pñtem.
Unde tangendo dicit. Sit hec innocēs et
sancta creatura libera ab omī impugnatō
nis incurſu. **Qd ex adiectiuis ibi posi**
tis conijcit. qz fons viuus ad pñm. aqua
regenerās ad filiū. vnda purificās ad spi
ritum sanctū referē. **Tertio aquā tāgit cū**
eam in qtuor pñcit partes. vt iam dicetur
Trinus igit aque tactus trinā sancte tri
nitatis opatiōem figurat. **Hac oratōe finī**
ta bñdicit aquā dices. **Un bñdico te crea**
turam aque p deū viuū. **Et vbi tantū vti**
tur x̃bo pñe pñone dicens. bñdico te. q̃ p
mo vtebat x̃bo scēdē dirigēs s̃monem ad
deū. vel tertie loquēs de seipso. vt de re be
nedicenda. **Ut q̃ nunc x̃bo pñe pñone.**
vt ostendat se b̃ facē misterio qd dñs fac
autoritate. **Et sicut in baptismo dñi affuit**
trinitas. ita et in nrō baptismo eam adesse
oñdit. **Pñm adesse ostēdit cū dicit. Bñ**
dico te creaturā p deū. **Et filiū cum dicit**
Bñdico te p ihm xpm. et spūs sanctū cir
ca finem cū dicit. **Descēdat in hāc plenu**
dinem fontē x̃tus spūs sancti. **Et nō qz in**
bñdictiōe q̃ est p pñm ponūf qnqz mira
cula in aqua facta an aduentū xpi. et in bñ
dictiōe q̃ fit p filiū alia qnqz miracula in a
qua facta post aduentū. q̃ licet nō oīno eo
dem ordie facta sint quo ponūf. in quātū
ad misterij rōnabilit̃ ordināt. et postero
ra cōgrue pñibz coaptāt. **Pñora b̃ ordi**
ne ponūf. **Primo q̃ te separauit x̃bo ab**
arida. **Secūdo. cuius spūs ferebat super te**
Tertio q̃ te de paradiso manare precepit
Quarto. q̃ te in des̃to amaram suauitate
indita fecit esse potabilem. **Quinto. et siti**
enti p̃lo de petra pduxit. **Posteriora sic**
ponūf. **Primo. q̃ te in chana galilee mu**
tauit de aqua in vinū. **Secūdo q̃ pedibz su**
per te ambulauit. **Tertio q̃ in te a iohē ba**
ptisatus est. **Quarto. q̃ te vna cū sanguie**
de latere suo pduxit. **Quinto. q̃ in te om**
nes gētes a discipul baptizari pcepit. **In**
omibus enim his baptismus exprimit. et

posteriora prioribus per antithesim rident. **I**bi namque in primo miraculo aqua .s. baptismi verbo separata ab arida. accedente verbo . terrenitatem peccatorum a nobis separat. et in primo sicut in baptismo aqua mutat in vinum. quia tristitia peccatorum expulsa mentis nostra quodam spirituali leticia inebriatur quod per vinum intelligitur. **U**n vinum letificat cor hominis. **Q**uam in vinum mutari est timore de peccatis converti et exultationis mentis. **I**tem ibi dicitur in secundo miraculo. cuius spiritus ferebatur super aquas. et hoc similiter in secundo dicitur. **Q**ui pedibus super te ambulavit. **E**t hoc duo bene conveniunt. quia in baptismo sicut in alijs indivisibilis est operatio patris et filii et spiritus sancti. et utrobique dicitur super. quia gratia quod perfert de supernis est. et ut notetur quod dominus potentiam suam non alligavit. **I**tem ibi dicitur in tertio **Q**ui te de paradiso reducit. hoc quod in te a iohanne baptisatus est. quia gratia de paradiso manans aqua in baptismum infusa. **U**n de baptismi gratia ecclesia perfluens in quatuor partes orbis dilatata est. quod quodammodo factum est quando dominus baptisatus est a iohanne. quia tunc omnes aqua vim regenerationis susceperunt. **R**ursus ibi dicitur in quarto. **Q**ui te in deserto amaram suavitatem indita fecit esse potabilem. hic dicitur. quod te una cum sanguine de latere suo produxit. quia in gentilitate quod prius erat a domino deserta aqua baptismi reficiendi mentes et sanandi habet effectum. **B**ulcorata autem fuit aqua. quia per passionem crucis maxime baptismum plenam recepit efficaciam. **U**nde in cruce de latere domus aqua perfluxit. **I**tem ibi in quinto dicitur. **E**t sitiienti populo de petra produxit. hic vero dicitur. qui in te omnes gentes per discipulos baptisari precepit. quia baptismus a petra christi originem habens. populum eum desiderantem reficit. non enim potest baptismus nisi sitiienti cum .i. desideranti vel in se vel in alio. **U**n discipulus preceptum est ut baptisarent omnes gentes in nomine patris et filii et spiritus sancti. sicut in ultimo capitulo. **M**atth. dicitur. **H**ic etiam notandum quod ubi dicitur. **Q**ui te de paradiso manare et in quatuor fluminibus exire et totam terram irrigare precepit. ibi sacerdos aquam manu in quatuor partes effundit. ut ostendat quod gratia baptismi in quatuor partes orbis sit dilatata. **R**eterum sacerdos ipse sepe mutat voces. **I**n primis enim orat deum ut digne mundare mentem eius ad suscipiendum spiritum sanctum. et deprecatur eius adventum. et ideo

voce humili. .s. in modum orationis legit. que vocis humiliatio est ad spiritus sancti adventum et ad eius dignam receptionem mentis preparatio. **P**ostea vero indicans se illum habere legit in modum prelationis. agens gratias. quia tam magnus hospes dignatus est ad tam humile hospitium descendere. et recolens miracula iam per aquam facta. **D**einde post benedictionem que fit per filium. que terminatur. **I**n nomine patris et filii et spiritus sancti. mutat voces iterato. **C**um enim usque tunc in modum prelationis cantaverit. postea legit in modum lectionis voce. .s. humiliori. quod vocis humiliatio est signum humilitatis. humilitas enim nostra per baptismum regenerationem ad alta polorum reducit. **D**icit ergo sacerdos. **H**ec nobis precepta fuerunt. .s. quasi dicat. non auderem tantas et tam altam rem scilicet spiritum sanctum ut in creaturas aque descendat invocare. nisi quia tu precepisti nobis baptismum exercere. **E**t addit sacerdos. **T**u deus omnipotens clemens adesto. tu benignus aspira etc. ubi illud orat ut sicut in predictis miraculose in aqua operatus est. ita modo faciat videlicet ut propter naturalem emundationem quam possunt aque ablundis adhibere corporibus sint etiam purificandis mentibus efficaces. **P**ost hoc alta voce clamat sacerdos. **D**escendat in hanc plenitudinem fontis virtus spiritus sancti. **I**deo alta voce ut altum mentis desiderium designet. **E**t tunc deponit cereus in aquam. que cerei immersio est spiritus sancti adventus seu missio. qui in aquam baptismi in specie columbe descendit. **S**ecundo ideo cereus in aqua deponitur. quoniam corpus christi per ceram significatum in baptismum aquas sanctificavit et vim regenerationis illis contulit. **T**ertio baptismus cerei remissionem peccatorum significat. quam per christi mortem persecuti sumus. **H**abent quod neophici cereos suos extinctos. quod et si plures sint per uno reputantur. **E**t in quibusdam ecclesijs statim cum cathecumini baptisati sunt illuminantur. **I**n quibusdam vero differunt eorum illuminatio usque ad agnitionem dei quod cantatur in letania. et in quibusdam etiam usque ad missam. quando videlicet alii cerei ecclesie illuminantur. **S**ane cerei qui statim post baptismum accenduntur significant quod perturbationem peccatorum

comitat illuminatio gratia. Qui differunt
vscq ad agnus dei significat q p agnus q
tollit peccata ⁊ tenebras mudi renati et si
deles illuminant. Qui vero differunt vscq
ad missam. ideo faciunt. qz missa illa ad no-
ctem ptinet resurrectionis dñice. vt sic nox
illa irradiata fuit splendore dñice resurre-
ctionis. ita ⁊ a lumie nro irradiet. ⁊ vt neo-
phicos nros christo cōsurrexisse significet
mus. Et ppter eandem causā alij cerei ec-
clesie ad missas illuminant. Et fm h cerei
cathecuminozū sunt sine lumine vscq duz
alij cerei eccle illuminent. ad notanduz q
postq spū sanctus purgauerit corda eoz
⁊ eos introduxerit in societate ⁊ vnitates
eccle tunc illuminabit corda eoz. De ce-
reis etiā neophicorū dicit in ti. de septem
diebus post pasca. Post immersionem ce-
rei in qbusdam ecclis sacerdos insufflat i
aquam dicens. Totam qz huius aq sbam
regenerandi fecundet effectu. Prio vt sic
in exorcismo cathecumini spūs immūdius
insufflat vt ab homie recedat. vt infra di-
cetur. itaqz in exorcismo aque vt ab ea ex-
pellat. ⁊ adimpleat quod dñs inqt. Pūc
pnceps mudi hui⁹ elicies foras. Secdo vt
intelligat sathanas q̄tus habeat q taz le-
uiter vscq p suauem exufflatiōz pōt expel-
li. Tertio vt sacerdos oñdat q̄li ignomi-
nia diabolus dignus sit ab aquis expelli.
Insufflat aut sacerdos ter. qz spū sanctus
tria in baptismo opat. a vicis purgat. ⁊
tutibus ornat. ⁊ tandē p̄mlo eterno coro-
nat eos in qbus sit h insufflatio. vt dicit
vbi de immundi spūs expulsione agitur
Post exufflatiōz munis aqua iterato cru-
cis signaculo p inuocatiōz sancte trinitati
ne habeat potestate diabolus ad eam am-
plius redeundi. Postremo fit admixtio
christi in aq. sicut dictū est. Un dñs in
bucar. li. iij. Indicim⁹ fontes baptismal
oleo vinctiōis. Et Aug⁹. eisdē vobis vtrēs
subijcit qz h magis tacite siue sine scriptu-
ra ac mystica ratiōe introductū est. qz p ali-
quam scripturā. Per hmoi q admixtionē
vniō xpī ⁊ eccle significat. Nam chrisma
est xp̄s. aq p̄p̄s. Et dñs Sanctificetur fons
iste ⁊c. Et qbus vobis ad qd fiat admixtio
satis dat intelligi. Et nō q̄tuor esse gene-
ra aq bñdicte. put in q̄rta pte dictum est.
vbi agit de aque bñdicte aspersiōe.

Quinto loco ē de baptismo dicēdū
De scrutinis ⁊ o q pcedūt bapti-
sim⁹ solennē. ⁊ de mltis ad bapti-
sim⁹ p̄necib⁹ dictū est s̄ q̄rta feria ter-
tie hebdomade q̄dragesime. Prenotādū
igit est q baptisim⁹ grece interpretat vinctio
latie vltotio. Baptisim⁹ qdē p aquā p̄ferē
vt res inuisibil⁹ p illō visibile elemētū p̄fe-
ratur sup q spū sanct⁹ in p̄ncipio ferebat.
Sic em aq visibilis corp⁹ purgat exteri⁹.
ita baptisim⁹ latens aīmaz. Un aug⁹. Aq
corp⁹ tangit ⁊ mentē abluir. Et est notan-
dum q pagani siue gētiles circa fontes tē-
pla sua facere solebāt. vlt saltē ibi sp aquā
habebāt. p cui⁹ aspersionē purificari crede-
bant. ⁊ inde delubra vocabāt q̄si purificā-
tia. ⁊ ita quodāmo figurali⁹ ad baptisimū
tendebāt. Nos vero ab eozū p̄suetudie ba-
ptisma nō sumpsim⁹. imo a trib⁹ q in ve. te.
fuerūt. s. a cataclismo. i. a diluuiō. ⁊ a ma-
ri rubro. ⁊ a iordane q baptisimi figura fue-
rūt. Baptisma dñs instituit cuz de latere
suo sanguinē ⁊ aquā pduxit. quē postea
q̄si lege edictali sancitū di. Nisi q̄s rena-
tus fuit ex aq ⁊ spūctō nō intrabit i regnū
celozū. Et ip̄e dñs baptisat⁹ est in sua pas-
sione Un inqt. baptismo habeo baptisari
quō coartoz vscq dū p̄ficiat. Fieri dñs ba-
ptisim⁹ in aq. qz illa copiosi⁹ inuenit. ⁊ hāc
spiritus in p̄ncipio fouisse legitur. ⁊ quia
sordes abluir. sitim cōpmit. imāginez red-
dit. sic cantat de narcisso. ignē extinguit.
Sic in baptismo a peccatorum sorde laua-
mur. a fonte vite potamur. imāginez p̄di-
tam restauram⁹. vñ ignis penaz extingui-
tur. Dñs aut aq esse viua ⁊ pura. posset tñ
etiā fieri in resoluta. siue a niue siue a gla-
cie. siue de lachrymis fr̄e. siue etiā ex insti-
tutōe Victori pape p̄mi i mari. siue in flu-
mine. siue in lacu. siue in fōtib⁹. Nō at licz
baptisare in aq p̄dita. vt in ceruicia vlt me-
done. nec etiā in alio liq̄re. vt i vino l oleo
Sz si alius liq̄z aq admisceat. bñ fit ibi ba-
ptisim⁹ duz tñ aq p̄ualeat. q̄tidie em mari
nouus liq̄z vlt sputū vlt vrina addit. et tñ
ibi baptisat. aliq̄ tñ p̄dicūt. Porro tñ fm
canonicā traditiōz solenne baptisma i duo-
bus dñtaxat sabbatis celebrat. vicz i isto
⁊ penthe. q̄re in isto p̄missum est In scdo
qz spū sanct⁹ in die p̄thecostes donat no-
bis. p quē facta est remissio peccatozū. v

dicef ibi. **A**lio ho tpe nō licz baptizare. nī
si necessitatis cā. q̄ est q̄druplex. **P**rima ē
cā munitiois. vi si rex obsidet aliquā ciui-
tatem v̄l opidū. tūc em̄ pueri illius loci ba-
ptisari debēt ne in baptisati decedāt. **S**e-
cūda est gentiliū psecutio. **T**ertia naufra-
gium. **Q**uarta egritudo. pōt tñ egritudo
h̄ large accipi p infirmitate nature q̄ faci-
le dissolui pōt. ita q̄ nescim⁹ diē neq̄ ho-
ram. ⁊ ob hanc cām singul⁹ dieb⁹ ⁊ hor⁹ sit
baptism⁹ nō solēnis. solēnitas tñ baptismi
faltē in paucis ad pmissos duos dies pp̄
similitudinē ⁊ memoriā resuaf. **G**reci ho
baptismū celebrare solēt in ephīa. p eo q̄
tūc fuit dñs baptizat⁹. put s̄ dicto festo
dictū est. **C**elebrari etiā dz baptism⁹ solē-
nis hora nona. vt dicef s̄ sabbato pēthe.
Sciendū aut̄ est q̄ baptizandus cuz pmo
ad ecclām veit p̄s q̄ imergat̄ interrogat̄
vtrū abrenūciat diabolo ⁊ c. qd̄ poti⁹ vlu
q̄ p aliquā scripturā introductus est. **S**m
augl. **E**t ecclā rñdet. **A**brēnūcio. **E**t iterū
vtrū credat in p̄m ⁊ filiū ⁊ spūm sanctū.
Et ip̄e rñdet. **C**redo. **I**n his aut̄ duobus
de vita ⁊ fide instruit̄. **D**e vita cuz docef
abrenūciare diabolo ⁊ omib⁹ pompis si-
ue opib⁹ ei⁹. **D**e fide cū docef credē in tri-
nitatem. **E**t ppter h̄ duo sūt ei psequenē
vñctiones. s̄ in scapul⁹ ⁊ in pectore. **I**ō au-
tem sit h̄mōi infrogatio ⁊ rñsio. vt vacua
dom⁹ a p̄sco habitatore defta: fide ornet̄.
⁊ dei habitatio pparef. **A**ug⁹. dic q̄ etia⁹
sunt h̄ iuxta saluatori imperiū. q̄ ad p̄ez
in celū ascēsurus discipul⁹ suis. i. aplis di-
xit. **E**ūtes docete oēs gentes baptizantes
eos in noīe p̄ris ⁊ filiū ⁊ spūm sancti. **I**nter-
rogat̄ etiā si credat in sanctā ecclāz. remis-
sionē peccatorū. ⁊ carnis resurrectōz. **N**ō
tñ s̄m̄p̄m augl. eo modo interrogamus.
vt quō in deū credim⁹ sic ⁊ in sanctā ecclē-
siam ⁊ catholicā credam⁹. s̄ p̄p̄ea sancta
⁊ catholica est. qz recte credif in deū. **N**ō
ḡ dixim⁹ vt in ecclām q̄si in deū crederet
s̄ vt in ecclā sancta ⁊ catholica puerfantes
in deū crederetis. crederetis etiā resurre-
ctionem carnis q̄ futura est. **I**nnuit ḡ au-
gustin⁹ ex pmissis v̄bis q̄ p̄positio in re-
petif dū dicif. in sanctā ecclām. ⁊ sensus
mutaf. de quo dictū est in q̄rta pte sub ti.
de symbolo. **P**lantior tñ intellect⁹ est vt p̄-
positio ip̄a p̄termittat̄. nec repetat̄. vt sit

sensus. **C**redo ecclām catholicā. i. fidez ca-
tholicam tenentem. esse sanctā. i. iustas et
bonam. **U**el ecclām sanctā. i. sanctificatā
⁊ firmatā ⁊ semp p̄seueraturā. ita q̄ nū-
q̄ deficiet. **U**el credo sanctā ⁊ catholicā
ecclām esse vnam. ⁊ in vñtate consistere.
Patrinus autē p baptizando interrogat̄
vt iam dicef. **P**ost interrogatōz ⁊ respon-
sionem sacerdos ter in faciem baptizandi
exufflat. ad notandū q̄ seua potestas. id ē
malignus spūs ab eo exufflat̄. i. exufflan-
do expellit̄. seu in p̄mo expellēda signi-
ficatur. vt p̄ pium sacerdotis ministeriū
spūs sancto cedat fugiens spūs malignus
Hinc etiam ait Aug⁹. paruuli exufflant̄
⁊ exorcizant̄. i. increpant̄ seu adiurantur
vt expellat̄ ab eis diaboli potestas inimi-
ca q̄ decipit hominē vt possideat homines.
Hec autē exufflatio siue exorcizatio. et si
non p̄sit aliquid ad vitam. qz adhuc i eis
mors remanet. pdest tamē vt inimic⁹ mi-
nus eis nocere possit. **A**dest em̄ spūs sanct⁹
nō solum v̄bis q̄ dicunt̄ in nomie suo. ve-
rum etiā significatōib⁹ q̄ sūt i honore suo
Et est notandū q̄ exorcismus grece la-
tine dicif adiuratio. vt est illud. **E**xi ab eo
immūde spūs. **C**athecismus aut̄ ⁊ exorci-
smus neophicorū sunt. p̄cedūt em̄ bapti-
smum. ⁊ magis debēt dici sacramentalia
q̄ sacramēta. i. ad sacramentū baptismi p-
tinentia. vel pludia noui baptismi. sine eis
tñ pōt esse baptismus **C**athecismus vero
grece latine dicif instructio. inde catheci-
zare. i. instruere in simbolo ⁊ fidei rudimē-
tis. **I**nde etiā dicif cathecumin⁹ grece qd̄
est latine audiēs vel instructus. qz adhuc
doctrinā fidei audit nondū tñ baptisatus
est. licet sit in fide instruct⁹. **Q**ui ⁊ compe-
tens vocat̄. qz post fidel instructionē. ⁊ p̄
acceptā p̄niam cōperit grē xp̄i recipiende
Neophicus ho grece latine nouell⁹ ⁊ ru-
dis. v̄l nup̄ renat⁹ interpretat̄. **H**oc qz sci-
endū est. q̄ sicut sunt septē dona spūs sancti
ita etiā septē sunt dona baptismi. **P**ri-
mum est sal collatio. **D**af em̄ s̄m̄p̄m rabanuz
⁊ bedā sal bñdictū in os baptizandi. vt p̄
sal typicū. i. figuratiū sapie sale condit⁹
iniquitatis fetore carcat. i. carere significet
ne a v̄mib⁹ pctōz vltra putrefiat. s̄ magl
illesus fuet ad maiore grāz recipiendam
Sal qz significat p̄ma fidei documēta sine

quorū p̄dimēto insulsus est ois hō. de q̄ et de sale dictū est in p̄ma pte sub ti. de cōse-
cratiōe eccle et altaris. **S**ecūdu ē auriū
et nariū cū sputo linitio. qd̄ sit p̄mo exēplo
xp̄i. q̄ lutum cū sputo faciēs mutum et sur-
dum sanauit. et oculos nati cecī linit. et
expuens linguā ei⁹ tetigit. et digitos i ei⁹
aurib⁹ imponens dixit. **E**ffeta qd̄ est ad-
apire. **S**ecūdo s̄m **Rabanū** h̄ sacm̄ ido
agif. vt p̄ saluā typicam. i. figuratiuaz sa-
pientie dei. et p̄ sacerdotis tactū sapientia
et x̄tus diuina salutem ei⁹ dē cathecumi-
ni operet. vt aperiant ei nares ad capien-
dum odorē noticie dei. vt aperiant ei au-
res ad audiendū mādata dei. vt aperian-
tur illi sensus in intimo corde. ad respon-
dendum sacerdoti de articulis fidei inter-
roganti. **D**igiti q̄ in aures mittunt sunt
x̄ba siue dōa sp̄s sancti. **T**ertio p̄ h̄ q̄ au-
res salua tangūt. significat et petit q̄ do-
ctrina q̄ de ore altissimi fluxit p̄ aures ei⁹ i
tret ei⁹ suauē redoleat. **S**aliua nēpe xp̄i
id est dulcedo x̄bor ex ore ei⁹ defluentiu⁹
et ip̄a xp̄i diuinitas nos sanat. **Q**uarto etiā
nares tangūt vt diuinā suscipiāt x̄tutem
p̄ quā bonū a malo discernāt odorē et sanā
doctrinā separe valeāt a fetore heretice
prauitatis. **U**n in ecclesiastico d̄r. **N**asus tu⁹
sicut turris libani q̄ respicit p̄ damascum.
Quinto ad notādū q̄ q̄diu sp̄m narib⁹
trahet. in fide percepta manere debz. et au-
res vt x̄bis euangelicis pateāt. et varias
et iuiles fabulas a se repellāt. **S**exto s̄m
Ambr. p̄pter glām siue dignitatē muner⁹
et op̄is nō tangit os cū salua. s̄ nares. vt
bonū odorem accipiāt pietatis eterne.
Tertiu⁹ et quartū est in pectore et inter sca-
pulas cū oleo facta siḡtio. de q̄b⁹ dictū ē
in p̄ma pte sub ti. de p̄secratiōib⁹. **Q**uin-
tum est baptismi ablutio. **C**irca qd̄ notan-
dum ē q̄ trina fit imersio seu lotio in bap-
tismo in noīe trinitatis. s̄. in noīe p̄ris et filij
et sp̄s sancti. q̄ i fide trinitatē fit baptism⁹
in q̄ trina immersione triduanā dñi sepultu-
ra significat. fuit em̄ trib⁹ dieb⁹ et trib⁹ no-
cib⁹ in corde fere. **T**rina q̄z fit imersio. q̄z
in baptismō a triplici pctō. s̄. cogitatiois lo-
cūtiōis et op̄atiōis mūdatur. et a triplici
trāsgressiōe legis. s̄. legis nature. legis mo-
saye et legis euāgelice. **N**ō igit⁹ debet q̄s
tantū sel̄ mergi. p̄ eo q̄ xp̄s sel̄ mortu⁹ est

Debet tñ sel̄ tantū baptizari. q̄z tantū sel̄
xp̄us mortu⁹ est et sepultus et resurrexit. q̄
tria i baptismō significāt. **E**t licz trina fit
imersio tñ vnū est baptism⁹. **I**te q̄z tantū
vna est fides. idcirco vnum d̄z esse sacm̄
ei⁹. iuxta illd̄. **U**na fides. vnum baptism⁹
Imersio etiā fit in modū crucis. q̄ q̄ ba-
ptisat mūdo crucifigif. et cruci xp̄i affigif
Trina q̄z ab aq̄eductio triduanī t̄pis exp̄-
mit resurrectōz **S**i tñ q̄s ita eger sit vt nō
possit ter sine lesione mergi. sufficit illum
aq̄ aspergi. vt p̄bat multiplicat in canone
Cypriani. **L**icet q̄daz illud intelligāt de aq̄
bndicte aspersione. **S**ed et si mag⁹ corp⁹ ps
p̄ter caput infundif vlt saltē caput. bap-
tismus q̄s reputat et nō alif. licz q̄dā etiam
si sup pedē aq̄ ceciderit reputet baptisatū
Pueri baptisat nomen imponif in bap-
tismo. qd̄ inde est. q̄z baptismus est vicari⁹
circūcisionis in q̄ noīa pueri imponūt he-
brei. eo q̄ tpe circūcisionis abrahe nomē su-
erit imutātū. cum em̄ p̄us dicebat abram
postea vocat⁹ fuit abraam. **S**i si baptiza-
to obliuioe nomē nō imponif. vlt forte er-
rore masculino nomē femine vlt ecōūso ipo-
nitur. tenet qd̄ baptisat⁹. nec iterabit⁹. et
nomē in p̄firmatiōe fronti denuo iponef.
Sextū est in x̄tice. i. in sūmitate capit⁹
sup cerebrū cū chrismate facta punctio. d̄
q̄ in p̄ma pte sub ti. de p̄secratiōib⁹ dictū ē
Septimū ē in frōte chrismatio. de q̄ in
fra dicef. **D**at aut⁹ in q̄busdā locis ba-
ptisatis cādida vestis in signū sacerdotij
et qd̄ rotūda mitra in signū corone regni
vite. q̄z ip̄e ē mēbrū xp̄i q̄ ē rex et sacerdos
Dēs em̄ veri xp̄iani reges et sacerdotes
dicūt. **U**n **Petr⁹** ap̄ls ait. **V**os estis ge-
nus electū. regale sacerdotiū **R**eges q̄z se
ip̄os et alios regūt. sacerdotes q̄z seip̄os
dño offerūt. iux illd̄ ap̄li. **O**bscuro vos p̄
miscōiam dei vt exhibeatis corpa v̄ra et
Scdo chrismale seu vestij cādida q̄ sup ca-
put baptisati iponif significat s̄m **Rabanū**
interioris et exterioris hoīs castitatē et in-
nocētiā et puritatē xp̄ianā. quā post ablu-
tas veteres maculas studiose suare debz
iux illud **O**mi tpe vestimēta tua sint can-
dida. **T**ertio renati alb induunt⁹ vestibul⁹
ad designādū mysteriū eccle resurgentis
Designat em̄ p̄ h̄ corpor⁹ et aīaz susa resur-
rectio glōsa et etiam resurrectio a peccat⁹.

atq; angelicus nitor. **R**ecte igitur baptisati albi utuntur vestibus. ut quorum prime natiuitatis faciem vetusti erroris pannus fuscavit habitus secunde regenerationis praeferat glorie indumentum. **U**n vestis ipsa duplex est quasi in modum cape manicata. quia sancti duplicia scilicet beatitudinem et gloriam possidebunt. **I**pse autem vestes sunt stoles albe. de quibus dicitur. **E**t date sunt illi singule stole. **S**tole enim baptismum. palme vero triumphum insinuant. **Q**uarto huiusmodi alba vestis corporis. ipse vero albatu animam significat. **I**n puincia narboni. huiusmodi alba vestis linea in sui summitate cum filo rubeo suppositur. aut alia varietate insignitur. quandam quodammodo preteritis coronam. **R**empe alba vestis innocentie stolam quam nobis in baptismo redditur significat. rubea similitudo quam suppositum christi passionem. per quam baptismi sacramentum implet designat. coronam preteritis in signum corone regni. ut promissum est. **R**ursus ideo crismale candidum filo rubeo insignitur baptisatis datur. ut sint solliciti seruare candorem virtutum quem in baptismo per passionem domini rubricatum receperunt. iuxta illud. **Q**uare rubrum est vestimentum tuum. **U**nde in **A**pocalypsi. **B**erthus qui custodit vestimenta sua ne nudus ambulet. **S**ane albatu seu neophyti huiusmodi albam vestem per septem dies portant quia hoc tempore quod septem diebus agit innocentiam per bona opera exercere oportet. iuxta illud. **Q**uod ait **S**alomon. **O**mnino tempore vestimenta tua candida sint. et oleum de capite tuo non deficiat. **I**n octaua vero die illam deponunt. quia in erate quam dies octaua significat ab omni opere vite presentis cessabimus. tunc enim adueniente veritate omnis figura cessabit. quam per candidam vestem innuimus. nam tunc erimus utroque homine. id est anima et corpore gloriosi. **R**ursus huiusmodi vestis candida corporis significat. quod omni tempore vite nostre quod per septenarium agit modum seruare peruenit. in fine vero vite nostre illud deponimus. aliud gloriosum resumpturi. quod erit in octaua etate. **P**erito igitur illam septem diebus seruamus et in octaua deponimus. **U**n salomon. **D**aptem septimam et octauam. **S**eruatur quia huiusmodi vestis de sabbato in sabbatum. quam in sabbato sancto vel penthecostes baptisati sunt. ad notandum quod si mundiciam corporis euauerimus. de sabbato pectoris transaturi sumus depositis corporibus ad sabbatum eternitatis. **E**t exiit in alio sabbato. ad notandum quod

anima illius de corpore exiens sabbatum id est requiem inueniet. si eius vestis fuerit alba. **P**ari quoque ratione confirmati siue in fronte chrismati usque ad septimam diem lauari non debent. **C**um enim ecclesia tanto tempore celebret aduentum spiritus sancti super apostolos. merito unusquisque spiritus sanctus accipiens tanto tempore celebrare debet illi aduentum in se singulos dies per singulis donis celebrando. **H**ec autem vestis vni imposita alteri potest imponi si necesse fuerit. putat iam de panno quo caput confirmati alligatur dicitur. **Q**uis melius sit nouam habere. **I**n quibusdam etiam locis baptizati dantur calceamenta. que sunt domice mortis insignia ut exemplo eius qui pro nobis passus et mortuus est. carnem suam vicij et concupiscentijs mortificet baptizatus. **D**atur quoque candela illuminata in manu baptizati. ut cum dominus ad nuptias venerit sit semper paratus ei in aula celesti occurrere cum luminaribus virtutum et bonorum operum. **D**e cereis etiam neophytorum supra dictum est. **S**ane legimus in canone **G**regorii. quod iudeis baptizandis quadraginta dierum abstinentia indicenda est. et si postquam baptizati sunt apostatauerint. cogendi sunt fidem seruare. et filij quos circumciderint ab eorum consortio separentur. **S**erui vero eorum circumcisi ab eis per iniuriam corporis sui libertati tradantur. **E**t in concilio **A**gathensi. statutum est quod iudei baptizandi qui de facili ad vomitum redeunt nouem menses sint prius inter cathecuminos. **E**ger quoque sicut ait **C**yprianus baptizari potest. mortuus vero non nec eucharistia sibi dari. sicut legitur in bucardo li. iij. c. **T**enendum est. et in li. v. c. idem placuit. **S**ed sicut in eodem li. iij. c. subito legitur. subito obmutescens sic. si tamen voluntatis preterite testimonium verbis habet. aut presentis in suo nutu. **P**regnans vero mulier si baptisetur. non intelligitur secundum **I**sidorum partus baptizari in ventre. quia qui adhuc natus secundum adam non est secundum christum regenerari non potest. nec dici regeneratio in eo potest in quo generatio non precessit. **B**aptizandus ergo est qui ex baptisato nascitur. **T**enendum quoque est quod discipuli et apostoli baptisati fuerint qui etiam alios baptisabant. putat dicitur secundum penthecoste. quod de **I**ohanne specialiter hiero.

attestatur. **Aug.** d. paulo. **Ite** statutū est
in p̄lio carthagini. q̄ mulier q̄uis docta
baptizare nō p̄sumat. nisi necessitate vige
te. **Rufus** in cōcilio lugduū. statutū est.
vt q̄ p̄ter q̄ i mori necessitate cū veteri cris
mate baptizauerit deponat. **In** concilio
ilerden. statutū est vt ois p̄byter q̄ fontē
lapideū h̄re nō p̄t. vas p̄ueniens ad hoc
solum officiū habeat qd̄ extra ecclesiā nō
deponet. **Debet** igit̄ fons esse lapideus. nā
et si illice aqua in baptismi p̄fagiū emana
uit. **Sed** et x̄ps qui est fons viuus ē lapis
angularis et petra. **Hoc** q̄ notandū est q̄
p̄ circūcisionē debebat olim originale. **Et**
nunc p̄ baptismū. put sub ti. de circūcisio
ne dictū est. **Ideo** aut̄ originale peccatum
omnibus nocet. q̄ q̄n adam peccauit non
dū aliquis ex eo fuerat materialiter profe
minatus. ip̄m aut̄ originale pctm̄ in ipsa
anime infusione cōtrahit. q̄ tūc tres prin
cipales vires anime debilitant. **Sed** cum
originale peccatū contrahat solum ex car
nis corruptiōe. quare imputat̄ anie. **Re**
spondeo. q̄ aia condelectat̄ carni. vel me
lius. vt ibidē quedā digna retributō note
tur. **Anima** em̄ primi hois p̄ius peccādo
carnē ip̄am corrūpit. **Unde** mō corruptio
carnis anias corrūpit. **Circa** baptismi for
mā notandū est q̄ si cut ait alexāder papa
tertius. **Si** quis puerum ter in aqua mer
serit in nomie p̄ris et filij et sp̄s sancti amen. et
nō dixerit. **Ego** baptizo te in noie patris et
filij et sp̄s sancti. nō est puer baptizatus s̄
et si immerferit ter puerū nihil dicens bap
tizatus non est. **Verū** tempore apostolor̄
baptizando nil aliud dicebat̄ nisi baptizo
te in noie trinitati. et ita explicite dicebat̄.
vel etiā implicite vtpote. **In** noie dñi no
stri iesu x̄pi. **Et** baptizabant̄ in stagnis et
fluminibus. **Sed** beatus **Clemens** sc̄dus
a beato petro ex ipsius doctrina vinctiōez
olei et crismatis addidit. **Postea** **Leo** pa
pa **Damasus** et **ambrosius**. exorcismos et
benedictiones et ceteras solennitates ad
lecerunt. **Baptismi** aut̄ forma nō viciatur
si qd̄ i ea sup̄flue ponit̄. vt si dicatur. **Ba**
ptizo te in nomine patris et filij et sp̄itus
sancti et dyaboli. v̄l arma virūq̄ cano. v̄l
si quid p̄mittit̄ forme. vt si dicat̄ arma vi
rūq̄ cano. **Ego** baptizo te et c̄. **Si** x̄o ali
quid interponat̄. vt si dicatur **Ego** bapti

zo te. et deus est in noie patris et filij et c̄. di
cunt qdam non esse baptizati. alij x̄o con
tra. **Si** autem ordo verbor̄ forme mutet̄.
vt si dicat̄. **Baptizo** te in noie filij et patris
et sp̄itus sancti. dicunt non esse baptizati
quia ordo verborū deforma est. **Si** vero
mora naturalis et compēdiosa interpona
tur puta respirando. tussiendo. v̄l s̄crean
do non obest. **Ceterū** forma ip̄a p̄nuncia
ri potest litteraliter et vulgarit̄. grece et la
tine et armenice. **Idem** em̄ sunt effectus li
cet voces nō sint eedem s̄m **Aristo**. **Unde**
grece huc veniens baptizat in lingua gre
ca. et cōuerso. quia apostoli loquebantur
varijs linguis. **Hinc** est q̄ si quis dic̄. **Ba**
ptizo te in noie genitoris. et nati siue geni
ti et sancti flaminis baptizatus est. **Bene**
em̄ fit baptismus sub nominib̄ sinonimis
Sed si dicatur mergo te in nomine patris
et c̄. non est baptismus. q̄ illud verbū mer
go non est sinonimū cum illo verbo bapti
zo. **Nō** fit etiam baptismus si dicat̄. **Ba**
ptizo te in nomine trium p̄sonarū. v̄l i no
mine trinitatis. vel in nomie x̄pi. vel si ba
ptizauerit in tribus principijs. aut tribus
filijs. aut in tribus paradijs. v̄l si amitta
tur aliqua de tribus p̄sonis. puta sp̄itus
sancti. vel filij. vel patris. **Sed** etiam si di
ceretur in noie paternitatis et filiatiōis et c̄
non esset baptismus. **Item** si omitteretur
hoc p̄nomen ego. dicēdo. **Baptizo** et c̄. te
net quidem. quia p̄nomen illud subintelli
gitur. vnde non deest. **Sed** etiam s̄m **Za**
chariam papaz. **Si** sacerdos simplicitate
ductus nō intendēs errorē introducere di
xerit. **Baptizo** te in nomine patria et filia
et sp̄itus sancta. baptismus non viciatur
Si x̄o dubitat̄ d̄ aliquo vtrūq̄ sit baptiza
tus vel non. statuit alexander papa terti⁹
q̄ baptizet̄ sub hac forma. **Si** es baptiza
tus non te rebaptizo. sed si nondum bapti
zatus es. ego baptizo te in nomie patris et
filij et sp̄itus sancti amen. **Adhuc** si infās
nō p̄t totus nasci. sed solum caput. illud
baptizetur p̄iusq̄ moriat̄. **Sed** si mater
in partu moritur incidatur. et infans viu⁹
de ventre extrahatur et baptizetur. **Cir**
ca patrinus q̄ in baptismo et confirmatio
ne necessarij sunt. dicendū est q̄ vbi infās
fari v̄l credere nescit. patrinus interroga
tur et respondet p̄ eo. et in eius fide et pro
ec

fessione baptizandus saluat. Ad etiā fm
 fidozū in egrotō furdo 7 muto baptizan
 dis cōtingit. **Nā** etiā legim⁹ syrophenisā
 mulierem venisse ad ihm 7 rogasse pro fi
 lliā spiritū immundū habente. 7 illā ad p
 ces matris saluatam fuisse. **Augustin⁹** qz
 asserit qz responsio ipsius patrini ad cele
 britatem. i. solemnitatē ptinet sacramenti
 quasi diceret. nō ad necessitatē. **Baruulū**
 em nō fides illa que in credentiū volunta
 te cōsistit. sed fidei sacramentū fidelē facit
Unde fidelis vocat. non rem ipam mente
 obnuendo. i. pfitēdo. sed ipsius rei sacra
 mentū recipiendo. **Sicut** ergo puuli alie
 no errore damnati fuerant. sic ex aliena p
 fessione saluari posse necesse est. 7 cum illi
 ad intelligibilē etatē puenerint debent pa
 trini insinuare illis pfessionē quā p eis fe
 cerunt. **Porro** sacerdos baptizans 7 ep̄s
 confirmans se illis obligant qz de eis curā
 specialem gerant. **Quia** tñ ip̄e nō omnib⁹
 potest curā specialem impendere. idcirco
 patrino committit q se p isto fideiussozem
 constituit. q renatū docebit orationez do
 minicam 7 symbolū fidei. que quilibet cri
 stianus adultus scire tenetur. vel in lingua
 latina vel materna. et si patrinus filiolum
 docere neglexerit grauissime peccat. **Ite**
 iuxta auctoritatem leonis pape vnus tātū
 debet esse in baptismo 7 vnus in confirma
 tione patrinus. siue vir siue mulier. 7 hoc
 propter pericula que consueuerunt cōtin
 gere in coniunctionibus matrimonialib⁹
In quibusdā tamen ecclesijs cōtraria cō
 suetudine hoc derogatū esse videtur. et h
 ideo quoniā si veniat in dubium d aliquo
 vtrum sit baptizatus vel non. quāto plu
 res sunt patrini 7 testes baptismi tātō for
 tius dubiū excludetur. 7 tanto plures ad
 instruendum filiolum se constituunt debi
 tores. **Item** fm canonem in cathecismo 7
 in baptismo et in confirmatione vn⁹ 7 idē
 patrinus sufficere potest vbi necessitas co
 git alias singulos singuli suscipiant. **Ve**
 rū baptizatis seu confirmatis patrinozuz
 perfidia cui non consentiunt nō obest. **Cū**
 igitur patrinus filiolum instruere teneatur.
 et in fide ip̄ius baptizandus saluetur. nul
 lus debet patrinus effici nisi sciat domini
 cam orationem 7 symbolum. in quib⁹ ip̄e
 tenetur filiolum suum instruere. cum sit fi

delusor fidei illius 7 eum debet custodire
 pposse ne a fide 7 iusticia deuier. castitatē
 custodiat. iusticiam diligit. et teneat cha
 rritatem vtpote responsurus in die iudicii
 d omni excessu illius. **Sunt** aut quattuor
 genera personarum quas ecclesia non su
 scipit in patrinos. **Primus** genus est mo
 nachus. abbas. abbatissa. moniales 7 hu
 iusmodi. **Secundus** genus sunt infideles
Tertium illi qui nondum sunt confirma
 ti qui alios non possunt tenē in baptismo
 vel confirmatione instruere. **Nō** em vere
 debent vocari fideles. vñ nec veri testes
 esse possunt. **Quartum** genus est vir tyr
 or simul. nisi prius ambo votum emisserit
 castitatis. **Si** enim ambo eundem puerū
 d fonte leuaret. spirituales patres eiudē
 fierent. **Unde** vltorius carnaliter commi
 sceri non deberent. **Nec** etiam vt aiunt q
 dā aliquis de sacro fonte leuare debet ali
 quos de sua consanguinitate presertim fi
 lium proprium vel filiam vel vxoris vl e
 conuerso. qz charitatis dilectio p baptis
 mum ppagari debet. **Baptismi** solēni
 tate completa itur ad fontes cū triplici le
 tania et iride. quia ante baptismū est post
 letanie circa baptisterium pagunt. p eo
 q in apoc. legit. **Iris** erat i circuitu sedis
Iris vt **Beda** ait que sit sole irradiante i
 nubes. et que post diluuium fuit ppiciati
 onis indicium. significat intercessiōes san
 ctorum. sedes ecclesiam significat. nubes
 sunt viri sancti. iuxta illud **Esa.** **Qui** sunt
 hi qui vt nubes volant. **Qui** ante aduen
 tū christi 7 post deuotissime p ecclesia ora
 auerunt et orant. **Fiat** autem hec letania
 circa fontes vsqz ad sancte **Iohannes** ba
 ptista ora p nobis. eo q ip̄e primus inue
 nit vel docuit baptismū. **Deinde** similiter
 cū trina letania reditur vsqz ad omnes sā
 cti orate p nobis. ad ostendendum q ip̄i
 orant pro filio baptizato q mortuus fue
 rat et reuixit. perierat et inuentus est. vt i
 vera fide trinitatis participet sacramento
 baptismi. vel vt deum quem confessus est
 diligit toto corde. tota mente et totis viri
 bus. **Sane** aguntur in quibusdam eccl̄ijs
 septene letanie ante baptismū. qz oramus
 sc̄tōs intercedere p nobis vt spiritus sc̄tū
 cui⁹ gr̄a septiformis est veniat sup aquaz
 baptismi. in alijs agūt qne dñ cathecumī

baptizant vt deus custodire dignetur qñq
sensu corporis eoz ne p eos illecebris secu
laribz incitati purificationē i baptismo ac
ceptā amittat. Trine etiā qñq post baptis
mū agūf. vt credulitatē trinitati in q bap
tizati sunt. 7 quā pfessi sunt toto corde to
ta mente totiqz viribus diligāt. Quidam
etiā cantant letaniā in eundo ad fontes p
pter spem 7 inde redeundo ppter rē. 7 ad
notandū qz scilicet orant p baptizandis vt sa
cramentū vera fide pcipiant. 7 p baptiza
tis vt in sacro fidei pcepto cōfirment. In
fine letanie sunt iuxta aplm petitiones vt
ppici esto. pce nob dñe. 7 obsecratōnes:
vt p natiuitatē tuam libera nos dñe. 7 po
stulatōes. vt pctōres te rogam? audi nos
Quid significet cantus post baptismū. di
ctū est supra vbi de canticis agif. Ceterū
in qbusdā ecclīis in lectionibz 7 letanijs se
nes pcedūt. 7 iuuenes subsequūt. vel qā
senex seruus. f. eleazar adduxit rebeccam
vt ysaac iuuenis apprehenderet eā. vel qā
in baptismo iuuenescit ecclīa 7 renouatur
vt adle iuuetus nra. Rursus in ecclīis dū
duodecim lectiones legūt letanie dicunt
7 earz duodenariū numer? p tres qternari
os clericoz implef. qbz orat. vt i baptizā
dis doctrina capiat aploz fide trinitati et
quatuor virtutibz pdictoz.

Ex toto loco dco
firmatiōe dicam? Siqñq post
baptismū seqt spirituale sigcu
lū. f. pfirmatio. q pfectō fiat qñ ad inuoca
tiōē epī spūscūs infundit. Baptizatus
aut pfirmari nō pōt. nisi demū post septē
dies p baptismū ppter septē dona spūs
sancti q recipiunt in baptismo. Nā p sin
gulis donis decet dies singulos celebrari
Alij dicūt q statim post baptismū est p fir
matio inchoanda ppter rationem scptam
sub quinta feria cene dñi. vbi agif de olei
psecratiōe. Nā clemens p m? statuit vt ba
ptizatus qñq fieri possit cōfirment. qz nō
est pfect? xpian? qñ nō necessitate f incu
ria aut voluntate omittit. Hec frōtis cris
matio pfirmatio dī. qz p eā spūscūs dat
ad augmentū et robur. vñ cū ceteras vn
ctiōes 7 simplex sacerdos valeat exhibe
re. hāc nō nisi summus sacerdos. i. epūs dī
pferre. qz dō solis aplis legif. qz vicarij sē

epī. qz p man? impositiōez spūscūm dabāt
quēadmodū actū aploz lectio manifestat
Cū audisset in q apli q erāt hierosolymis
qz recepisset samaria verbū dei. miserit ad
eā petrū 7 ioh. q cū venissent orauerūt p
ipīs vt acciperent spūscūm nōdū enim in
quēqz illoz venerat. f. baptizati tātū erāt
in noīe dñi ihu. Tūc imponebāt man? su
per illos 7 accipiebant spūscūm cui? aduē
tus p mysteriū vinctiōis designat. qz colū
ba in q spūscūs sup xpm in baptismo de
scendit ad vesperū in cataclismo reuertēs
ramū retulit oliue virētis. cui? vtiqz sacra
mentū dauid ppha pñoscens ex hilaran
dā faciē in oleo pdicauit. Arnaldiste tñ p
fidi heretici dicētes manuū impositionez
siue p solamentū fieri posse a quolibet ho
mine bono obijciūt ad h qd pmissum ē de
eo qd legif in actibz aploz q ananias sau
lo 7 symeon 7 lucius syrenēsis 7 manaen
barnabe 7 saulo manus imposuerūt. q tñ
nec apli nec epī fuisse legūt. Et ex eo q p
dicif. miserūt ad eos petrū 7 iohem. appa
ret q epī dñt illucire vbi sunt qbus sit ne
cesse man? imponi. cūqz illuc venerit orēt
p eis dicentes Emite in eis septiformem
spūscūm 7c. Nō em discipuli dabāt spī
tū sanctū. sed orabāt vt veniret in eos qbz
manus imponebāt. Hoc g agit episcopat
pfirmatio baptizato. qd tutor pupillo. qd
em pdest amplam hereditatē filio relinq
re. nisi ipse vel lex aut pñes illi pvideat de
tutore. paracletus quidē est eius p solator
in xpo. custos 7 tutor q suadēte dyabolo
posset sicut et pupillus suā pdere faculta
tem. i. baptismi vtilitatē si hunc non habe
ret tutorem. In confirmatione g toti? cri
stiane religionis misterij plenitudo cōple
tur. In baptismo nāqz p spūscūm dat re
missio pctōz. hic aut ipse spiritus inuitat
vt veniat et in domum ipsam quā sanctifi
cauit descēdere 7 habitare dignetur. 7 ad
epī inuocationem infundit. Unde vrbā
nus papa inquit Per manus episcopalis
impositiōem spiritus sanctus dat. ex quo
cor fidele ad prudentiā 7 constantiā dila
tatur. vt quis plenus sit christianus. Bis
g inungitur crismate baptizatus. f. in ver
tice et in fronte. nam et ipīs apostolis bis
fuit datus spiritus sanctus. Primo i terra
qñ xpus exufflauit in eos dicens Accipi
ee 2

Liber

te spiritus sanctū. Secundo a celo in die pē thecostes. Sed et ipsi apli receperūt spiritum sanctum in baptismo. Non em credendum est ipsos nō fuisse baptizatos qui alios baptizabant vt premissum est. Hec ergo duplex baptizator vinctio significat qd spiritus sanctus datus est apostol' semel in terra ad dilectionem pximi. et semel de celo ad dilectionē dei. Unde ad norandum pulcritudinem donoz spiritus sancti. que in cōfirmatione pferunt dī. Emitte in eū spiritū sapientie et intellectus etc. Hec sunt vestes qbus induunt filij regis. De qbus dictū est. Dedit eis p̄tatem filios dei fieri his qui credunt in noie eius. Et de qd' dicit apostolus. Quotq̄ baptizati estis crismum induistis. P̄d em habet xpm p idumento q donis spiritus sancti quibus xps ab ipa pceptione ornatus fuit: non est ornatus. Differt aut hec vinctio que fit i fronte p ep̄m. ab illa q fit in cerebro siue in vertice p sacerdotem. Primo qz fm rabanuz in illa signat sup baptizatū spiritus sancti descensio ad habitationē deo psecrandā. In hac vō signat vt eiusdē spiritus sancti septiformis grā cū omni plenitudine sanctitatis scientie et virtutis venire in hominem declarēt. Scdo differūt. qz p illā q fit i vertice aia xpo desponsat. p istā vō datur et dotat. Itē p illaz oñdunt vulnera esse sanata. p hāc plenitudo gratiaz pferē. Ad ex verbis vtriusq̄ vinctiois pōt ppendi In collatione em illi' vinctiois dic' sacerdos. Deus omnipotens pater dñi nostri iesu cristi. q te regenerauit ex aqua et spiritus sancto. quiq̄ tibi dedit remissionē oim peccatoz. ipse te liniat crismate salutis in vitam eternam. His verbis saluatio que est in vitā eternā p hanc vinctiōē obtineri ostenditur. Sed hec verba transcendit ep̄s in vinctiōe pfirmatiōis dicēs. Emitte in eū septiformem spiritum sanctū tuum paracitū de celis. spiritū sapie et intellect' spiritū cōsilij et fortitudinis. spiritū scientie et pietatis. et imple eū spū timoris dñi. et consigna eum signaculo sancte cruci p picatus in vitā eternā cōsigna in q̄ vt spiritus sanctū nō amittat. In concilio tholetan. dicē q null' debet bis pfirmari. sic nec baptizari. Post orationē quam cōmuniter dicit ep̄s sup omnes cōfirmandos si

Bertus

plures sint. singulariter cuilibet fronte lignit in modū crucis crismate cū pollice dicens cuilibet. In noie patris et filij et spiritus sancti pax tibi. Que saluatio fit ad nouum hoiez. qui dignus est saluari ppter vite nouitatem. et qui fm deū creatus est in iusticia et sanctitate et veritate. Interim em cum erat vetus non erat salutandus sed tñ erat p eo orandum. Ideo autem fit in modū crucis et cum crismate. sicut et omnia crismata cū crucis figura pficiunt. vt appareat q est illius. p cuius crucem redēptus ē. sine quo signaculo nō oportet nos ante deum presentari. Quod fit cum pollice qz ille in consecratione pontificis est ad hoc specialiter consecratus. vel qz omne datum optimum et omne donū pfectū descendit a patre luminis. Ideo in fronte. qz ibi melius et ciclius videtur. vt sic exterminator angelus videns eum hoc signo munitum ad se non pertinere pertranseat. sicut pertransiuit domos hebreorum in egipto. vbi vidit vtrumq̄ postem linitū sanguine agni. Et excussit primogenita egyptiorum in domibus vbi hoc signum non erat. Quid enī est sanguis agni nisi fides passionis christi. vterq̄ postis hoc sanguine linitur cū fidem passionis christi in corpore et mente gestamus. in corpore per ministeriū. in mente p efficaciam. Ideoq̄ fit in fronte. qz pfectio est non in occulto sed in manifesto xpi nomen semp habere. Hinc est qz Iohānes apostolus ait. Vidi supra montē syon agnū stantē et cū eo centū quadraginta quattuor milia habentes nomen eius et nomen patris eius scriptū in frontibus suis. Stare enī et in monte et cum agno stare pfecto est. et pfectio i cōfirmatione datur vt pmissum est. Adeli' quoq̄ in fronte infigit. in quo summ' pontifex laminā aureā figebat. in qua scriptū erat ineffabile nomen dñi. et vt baptizatus libere confiteatur qd credit. quia cor deditur ad iusticiā. ore autē confessio fit ad salutē. memor eius qd dominus ait. Qui me confessus fuerit coram hominibus etc. Subsequenter episcopus confirmatū percutit in faciem. Primo vt tenacius memorie teneat se hoc sacramentum recepisse. Scdo quia hoc sacramentum dat baptizato ad robur fidei. vt pmissum ē. vt vide

licet sit ita fortis in fide in baptismo suscep-
pta. q. vltius corā quocunq. cōfiteri no-
men xpi nō erubescat. Tercio hec percussio
men xpi nō erubescat. Tercio hec percussio
repositat manuū impositionē. qm apli per
repositat manuū impositionē cōfirmabant. Quar-
manus impositionē cōfirmabant. Quar-
to ad terrendū malignū spūm vt fugiat et
to ad terrendū malignū spūm vt fugiat et
ne redire audeat. sicut fecit beatus bndictus
ne redire audeat. sicut fecit beatus bndictus
liberans palapā monachum q a maligno
liberans palapā monachum q a maligno
spiritu verabatur. vt legist in dialogo Bre-
spiritu verabatur. vt legist in dialogo Bre-
gorii li. ii. c. xxi. Duo ergo facit eps. Pri-
gorii li. ii. c. xxi. Duo ergo facit eps. Pri-
mū q eū yngit in fronte. Scdm q pcutit
mū q eū yngit in fronte. Scdm q pcutit
ipm in faciem. Unctio significat augmen-
ipm in faciem. Unctio significat augmen-
tum gratie qm ad actus audaces aggre-
tum gratie qm ad actus audaces aggre-
diendi ea q pertinent ad fidez. Percussio
diendi ea q pertinent ad fidez. Percussio
xō fit ne vltius confundat. aut timeat
xō fit ne vltius confundat. aut timeat
psteri nomē xpi. Quasi dicat epus cōfir-
psteri nomē xpi. Quasi dicat epus cōfir-
mato. Ita sis fortis. vt quicūq. sic te per-
mato. Ita sis fortis. vt quicūq. sic te per-
cussit vel quocūq. alio modo tibi pfusi-
cussit vel quocūq. alio modo tibi pfusi-
onem fecerit. p eo q xpi fidē psteris. tu i
onem fecerit. p eo q xpi fidē psteris. tu i
his oibus nō erubescas. pcussit em in facie
his oibus nō erubescas. pcussit em in facie
erubescere solēt. Sitr etiā sit alicubi et pro-
erubescere solēt. Sitr etiā sit alicubi et pro-
pter eandem causam militib. nouis. Fie-
pter eandem causam militib. nouis. Fie-
ri pōt confirmatio in campo. melius tamē
ri pōt confirmatio in campo. melius tamē
fit in ecclesia. aut in atrio ecclesie. vt i bur-
fit in ecclesia. aut in atrio ecclesie. vt i bur-
cardo li. iij. c. eps. In cōcilio aurelianensi.
cardo li. iij. c. eps. In cōcilio aurelianensi.
statutū est vt sacramentū cōfirmationis a
statutū est vt sacramentū cōfirmationis a
iulianis et iuuenib. pfecte etatis. puta du-
iulianis et iuuenib. pfecte etatis. puta du-
odecim vel quindecim annor. seu adultis
odecim vel quindecim annor. seu adultis
montis prius pter. pferat. Hodie
montis prius pter. pferat. Hodie
tm q citius pōt hoc fiat vt pmissus ē. Cris-
tm q citius pōt hoc fiat vt pmissus ē. Cris-
mato aut aliq. pāno albo frons illi. circū
mato aut aliq. pāno albo frons illi. circū
cingit. ne recens vinctio defluat aut delea-
cingit. ne recens vinctio defluat aut delea-
tur. et septima die deponit. sicut supra vbi
tur. et septima die deponit. sicut supra vbi
agit de baptismo dictū est. Et in concilio
agit de baptismo dictū est. Et in concilio
beluacensi. dicit q pannus crismalis vel i ver-
beluacensi. dicit q pannus crismalis vel i ver-
tice p psbyterum crismati circumcingitur
tice p psbyterum crismati circumcingitur
potest iterum sup aliū baptizatū imponi.
potest iterum sup aliū baptizatū imponi.
Item non confirmatus non potest aliū re-
Item non confirmatus non potest aliū re-
nere in baptismo vel in cōfirmatiōe. nec
nere in baptismo vel in cōfirmatiōe. nec
viret vxor. vel consanguineus. vel etiam
viret vxor. vel consanguineus. vel etiam
plures teneant confirmandum. prout i ba-
plures teneant confirmandum. prout i ba-
ptismo dictum est.

Septimo loco
de missa huius diei dicendū est
In qua quidem plura sunt no-
tabilia. Primo q ante missam altaria co-
operiuntur. qd fit qz iaz ecclesia incipit re-
surrectionis pludia celebrare. magna em
pars huius officij ad illā ptinet et in resur-

rectione xps qui p altare significat. stola
corporis indutus est. Item ministri alta-
ris pcciosis et splendidis sunt vestib. deco-
rati. ad significandum q neophici sunt in
dumentis virtutū ornatī. Item missa nō
cantatur solito more. qz in ea nō dicit introi-
tus q ē caput missae. eo q ille qui est caput
et principium nostrū subtractus est et in se-
pulcro silet. et nocte resurrectionis licet re-
surrexisset tm a suis nesciebat. Unde cum
maria magdalena inuenit monumentum
vacuū credidit eum esse sublatū. Hac em
die et in vigilia penthecostes seruam. an-
tiquū ecclesie morē q fuit an papā celesti-
num. fm quē introit. in missa non diceba-
tur. sed a kyrie eleison incipiebat. Incipit
ergo a kyrie eleison officiū qd est quedā
vox leticie. de hoc etiā q neophici sint re-
nati. et rogat ecclesia vt domin. eos in noui-
tate conseruare dignetur. Omnia em q di-
cunt vsq. ad euangelium ad eos referunt.
Sequit. Gloria in excelsis deo. qd idō cā-
tatur. qz pax data est renatis que ab ange-
lis hunciatā est in nocte natiuitatis. Cum
g. ipi renouati sunt gratia dei. pnt cantare
cuz angelis. Scdo ideo. qm angeli q pmo
illud nato domino cantauerūt. prenatis
in baptismo gloriā. Tercio qz resurrectō
xpi prima est. ideo dicit ille angelicus cār.
et cū ipis angelis choruserunt psonanti
melodia. et campane siue signa etiam con-
crepāt. que actenus fuere muta. Collecta
etiā de renatis manifeste est. que est. De-
qui hāc sacratissimā noctem gloria domi-
nice resurrectionis illustras. pserua in no-
ua familie tue pgenie spūm adoptiōis quē
ddisti et. Cui pmittit. dñs vobiscū. et nō
pax vobis. vt iam diceb. Sitr epla referet
ad eos vicz. Si cōsurrexistis cū xpo. q su-
sum sunt querite vbi xps est in dextra dei
sedens. Ad coll. iij. c. quasi dicat. Resur-
rexistis in baptismo a peccatis sicut xpus
resurrexit ab omnibus infirmitatib. suis.
Sed ad qd debent laborare resurgentes
nisi vt ea que sursum sunt obtineant. ideo
adijcit. que sursum sunt sapite. nō q sup
terram. i. celestia non terrena vobis sapi-
ant. Et addit. Mortui em estis. et vita ve-
stra abscondita ē cū christo in deo. Mortui
em estis peccato. et mortui estis vobis
vt iam non vobis sed dño viuatis. Sicut
ee 3

dicit apl's. **U**uo ego iā non ego. viuit x̄o in me x̄ps. **V**ita autem vestra abscondita est in deo ideo. quia nondūz apparet quid futuri estis. sed cū apparuerit x̄ps vita vestra. apparebitis cū ip̄o in gloria. **E**cce ad quid debeant tendere neophici. s. vt sint z appareant cū x̄po in gloria. ad quā rēpsentandam ministri altaris solēnes vestes induunt. vel vt renatoz stolā innocentie demonstrant. **I**n epistola g̃ baptizati instruunt. **P**ost epistolam sequitur alla. quod est vox angelica siue canticū angeloz. sic ostendit **J**ohannes in epla dicens. **A**udi ui q̄si vocem tubarum multarū in celo dicentiū alleluia. quia angeli gloriā ppter baptizatos a dyaboli fuitute creptos. et ad fidem conuersos. **E**t dicit alleluia sine gradu. ad significandū q̄ caput nostrū quiescit. vbi enim est quies ibi non est motus. vbi autem non est motus ibi non est ascensus de gradu in gradum quod significat graduale. **I**deo autem graduale non dicitur. qz baptizati nōdū p opa in virtutibus gradum fecerūt. **D**icit etiam tractus. qui significat patientiā. p quā expectare dñt gloriā sempiternā. quā sequens sabbatum in albis representat. **I**n quo sabbato nō cantat g̃duale. qz ibi nō est necessariū bonū opus. nec tractus. qz nec patientia. sed duplex alla. p duplici gloria. s. anime et corporis. **D**e hoc sub tī. de septe dieb' post pascha dicitur. **E**t preter morem ante tractū ponit alleluia. quod est quedam vox leticie. ad notandū leticiā neophicorum quam habent de spiritali nouitate. **S**ed quia graues sunt labores vie. sequitur tractus q̄ dicitur a trahendo. **A**d idēz tñ inuitantur neophici in versu alla. et in tractu. videlicet ad dei laudem. **N**am alleluia dicitur. laudate dñm. **E**t in versu alleluia dicitur. **C**onfitemini dño. i. laudate dñz **E**t addit causa. qm̄ bonus est in se z in nobis cum quibus misericorditer z benigne egit dimittendo peccata in baptismo. **E**t cantatur tono resurrectionis. s. octauo. s. quia effectus benignitatis posset esse ad tempus. ideo subditur. qm̄ in seculum misericordia eius. **A**d idēz etiam inuitantur in tractatu. s. **L**audate dñm omnes gentes. zc. qm̄ confirmata est zc. reuera firmatur misericordia que in eternum durat. sicut i

versu alleluia dictum est. **H**ec autem duo scz misericordia et veritas in psalmis launguntur. vt nec misericordia iniusta. nec veritas nimis austera credat. **Q**uare duplices laudes dicuntur. z quare tractus. z q̄ re s̄b humiliori lingua dicit. s̄b titulo deseprem dieb' post pascha dicit. **S**cdo ideo alleluia priusq̄ tractus dicitur. qz hebreæ lingua mater est z nobilissima omniū linguarum. ppter autoritatem diuine scripture. latia x̄o inferior quasi filia. preterea alleluia significat iudeos prius conuersos. tractus gentiles postea credentes. **T**ertio dicitur primo alleluia in memoriā prioris status ade. sequit tractus in memoriā sequentis. **P**recedit etiam alleluia ppter gaudium reuertentiū de captiuitate babilonica. **I**n alijs x̄o dieb' graduale pcedit alleluia. ppter profectum pficientium. **D**einde sequitur euangelium **V**espere autēz sabbati q̄ lucet in p̄ma sabbati. **M**atth. xxviii. ca. in quo de solitudine mulierū circa sepulcrum et de ministerio angeloz et de resurrectione saluatoris agitur vsq̄ nunc em̄ fuit sacrificium neophicorū. s. de hinc resurrectio ad memoriā reuocat. **E**t nota q̄ vespere sabbati hic accipit p nocte. z est sensus. vespere sabbati. i. in nocte sabbati. **S**ed qz credi posset q̄ venissent mulieres in p̄ncipio noctis. vt in medio. idcirco adiunctū est. que lucet in sabbati. i. q̄ p̄tinet ad lucē p̄me sabbati zc. **L**ucescerat em̄ tam qm̄ venerat maria magdalena z alia maria videre sepulcrū. **A**n̄te euangelium aut nō portat lumen. nec etiā q̄buldam ecclijs candelabra cū luminarijs stāt ad missam sup altare. **P**rimo qz ille qui ē verū lumen nōdū nob redditus est. qm̄ resurrectio nōdū erat manifesta. imo credebatur adhuc i sepulcro latere. **S**cdo qz mulieres x̄pm nō deū s̄ solum nō esse mortale credentes occulte sine lumine ibāt ad sepulcrū vt vngerēt corp' ihu. **T**ertio ad notandū cecitatē cordis ignorantū ipsuz resurgere posse. **I**n censum tñ fert i signū q̄ mulieres tulerunt aromata vt vngerēt ihū. **R**ursus accensa luminaria nō ferūt s̄ incensum fit. ad notandū. q̄ tūc oratōis affectio q̄ p incensum exprimit animis in firmorū nō deorat. s. veritatis lux q̄ p accensa luminaria deliquat eis certitudinaliter

nō clarebat ppter dñi sepulturam. Post euangelium nō dicit. Credo. vt p hoc infirmo rū animoz dubitatio denotet. Quedā tñ ecclesie dicūt hoc die. Credo. et p totaz sequentes hebdomadā. q̄ renati affuerant se in deū tendere et ea q̄ de xpō dicta sunt i euangelio firmissime credere. Offertoriū q̄ nō dicit. i quo significant pmo silētia mulierū. q̄ terite quasi cu3 silentio recesserūt a monumento ad qd iuerāt. vt xpō vnguētū offerrent. Scdo q̄ ipse venientes iuxta legis mandatū vngere corpus ihu latēter venerūt ad sepulchrum. et contra illud in silentio steterunt timentes rīdere angelo vel custodib⁹ sepulchri. Eaz ḡ more cōto res silent. Tertio q̄ nondū surrexit q̄ det nobis qd offerre possimus. Cantatur aut sc̄tus. sc̄tus. sc̄tus. qd est angeloꝝ canticū q̄ angeli tanq̄ nil timentes in sepultura domini et eius resurrectione quā nō tacuerūt suū habuerūt ministeriū In canone etia3 sc̄ infra actionē fit mentio de renatis. Agnus dei nō cantatur. tñ q̄ nōdū surrexit. q̄ ipi scirent q̄ in die resurrectionis dixit discipulis suis. pax vobis. tum q̄ discipuli tunc desperauerant nec credebāt eum esse deum q̄ redimeret israel. An̄ cleophas dixit. Nos sperabamus q̄ ipse esset redēptor israel. q̄ d. iam nō speramus. imo desperamus. Sed et mulieres que venerunt ad monumentū. credentes corpus sublatū essē nō credebant q̄ ipse peccata mundi tollere posset. Unde et maria magdalena que fuit magis sollicita audiuit a dño. Noli me tangere. nondū em̄ ascendi ad patrē meū. subaudi in corde tuo. i. nōdū credis me eē equalē patri. Ergo nō credis me posse tollere peccata mūdi. In quibusdā tamen ecclesijs dicitur agn⁹ dei. sine dona nobis pacem. Nō dat etiā pax in detestatio nem osculi iude p̄ditoris. Et q̄ xp̄s q̄ est vera pax nostra nōdū pacē nunciavit. q̄a nōdū surrexit q̄ in die resurrectionis apostolis ait. Pax vobis. An̄ forte hic mod⁹ saluatiōis. i. pax vobis. ab epō in p̄ncipio habuit missē nō dicit. sed differē vt nouā salutationē in die resurrectionis sue p̄p̄s affectu suo amplectat. In aliquibus tñ ecclesijs pax dat eo q̄ glia in excelsis cātā. Post cōmunio etiā nō cantat. Primo ad notā dū q̄ nō erant tunc q̄ in fide xp̄i cōmunica

rent. Scdo q̄ baptizati nondū cōmunicā uerūt. sed in die pasce cōmunicare debēt. Tertio q̄ nōdū surrexit q̄ nobis dat qd cōmunicem⁹. Quarto q̄ vesp̄e q̄ sequitur vicē obtinent postcōmunionis. Quinto q̄ oēs tacuerūt in xp̄i cōphēsiōe et crucifixiōe. iō cantores tacēt. Cantorib⁹ igit tacentibus sacerdos suū implet officiū q̄ apostolis de resurrectione dubitantib⁹ et mulieribus timentib⁹ et nil dicentib⁹: xp̄s ipse p suā gloriosam apparitiōē quib⁹ vō luit fecit se manifestū. Consequent̄ incedendum. i. dum sacerdos cōmunicat adijciunt breuissime vesp̄e. s. Laudate dñm omnes gentes. que quasi nō sunt vesp̄e q̄ sabbatū eterni quietis qd p hoc sabbatū figurat: nullam habet vesp̄am. Fit etiā officium breue ppter ipos neophicos q̄bus omnia debent breuiter cantari. maxime primo die ne eis generet fastidiū ex p̄lixitate. An̄ s̄b vna collecta missa et vesp̄e claudūt. ne forte si finita missa dicerent vesp̄e. neophici nō auditis vesp̄e recederent credentes h̄eliciētā abeūdi. Vel ideo totū officiū s̄b vna oratione completur. qm̄ sacramentū baptismi in crisi passione consummat. Vel ideo dies hec i missa non in vesp̄a terminat. vt christ⁹ qui nos morte redemit sine fine laudet q̄ ē in secula benedictus In quibusdā autem ecclesijs cantat psalmus. Laudate dñm. sine gloria. q̄ filius qui est tertia psona in trinitate nōdū scitur esse nobis redditus. Rursus inuitant neophici ad laudē dñi p psalmū illū. Laudate. et ipi se laudare respondent dicentes quasi vnus hō vel p se vel p alios. Magnificat aīa mea dñm. Hoc sabbatū priuilegiatū est. q̄ in eo fiunt ordines. cathecumini baptizant. cereus benedicūt. et plures lectiones legūtur.

De sancto die pasche.

Equitur vide
re de feīto paschali. de quo primo aliqua generalia p̄mittem⁹ consequent̄ de nocturno hui⁹ diei officio. postmodum de diurno aliqua supponemus. Siquidem tempus paschale significat tempus illud quod erit post diez iudicij. quando videlicet ad patriam vite quā padā amissimus. deo ppiciante regredie-